

Kokoustiedot**Aika** 11.10.2024 8:00 - 11.10.2024 8:08**Paikka** Kokous järjestetään sähköisenä kokouksena**Käsitellyt asiat**

Kokoustiedot ja osallistujat	1
124 § Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle palveluverkkoa koskevassa asiassa	3
- Aluevalitus / Inkoon kunta	8
Muutoksenhakuohje	65

11.10.2024

Aika	11.10.2024 8:00 - 8:08
Paikka	Kokous järjestetään sähköisenä kokouksena
Lisätietoja	Jatkokokous (Hallintosääntö 89 §)
Osallistujat Päätöksentekijät	Risto Rautava Seija Muurinen Hannu Tuominen Antti Kaajakari Marika Räf Markku Sistonen Peter Braskén Ulla-Mari Karhu Elin Blomqvist-Valtonen Anne Portaankorva Kari Reijula
Muut	Puhe- ja läsnäolo-oikeudella Harry Bogomoloff, kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja Matti Bergendahl, toimitusjohtaja, esittelijä Paula Isopahkala, viestintäjohtaja Lauri Tanner, hallintojohtaja, sihteeri
Poissa	Karin Cederlöf Heli Hakala Annika Kokko Pirkko Letto Mikko Piirtola Oula Silvennoinen Ilkka Taipale Sanna Vesikansa Anna Vuorjoki

11.10.2024

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Markku Sistonen (varalle Ulla-Mari Karhu).

Pöytäkirja nähtävänä

Pöytäkirja on asetettu 14.10.2024 hyvinvointialuelain 145 §:n mukaisesti nähtäväksi yleisessä tietoverkossa.

124 § Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle palveluverkkoa koskevassa asiassa**Selostus**

Seuraava asia on siirretty 7.10.2024 pidetystä kokouksesta 11.10.2024 pidettävään jatkokokoukseen hallintosäännön 89 §:n mukaisesti.

-.-.-

Yhtymähallitus käsitteli 17.6.2024 § 79 viittä oikaisuvaatimusta, jotka koskivat yhtymähallituksen 6.5.2024 § 49 tekemää päätöstä otsikolla 'Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö'. Yhtymähallitus päätti tuolloin hylätä kolme viidestä oikaisuvaatimuksesta ja hyväksyä kaksi viidestä oikaisuvaatimuksesta todeten, että oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä rasittaa esteellisyyteen perustuva menettelyvirhe. Edelleen yhtymähallitus päätti poistaa menettelyvirheen perusteella oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksensä. Toisen hyväksytyistä oikaisuvaatimuksista teki Inkoon kunta.

Yhtymähallitus päätti edelleen 17.6.2024 § 80 uuden valmistelun pohjalta yhtymän sairaaloiden profiilimuutoksista ja muutosten toteuttamiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Yhtymähallitus käsitteli kokouksessaan 19.8.2024 § 99 viittä oikaisuvaatimusta, jotka koskivat yhtymähallituksen 17.6.2024 § 80 tekemää päätöstä otsikolla 'Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö'. Yhtymähallitus päätti tuolloin hylätä tehdyt oikaisuvaatimukset päätöksessä todetuin perusteluin. Yksi oikaisuvaatimuksen tekijöistä on Inkoon kunta.

Inkoon kunta on tehnyt yhtymähallituksen päätöksistä 17.6.2024 § 79 ja 17.6.2024 § 80 aluevalitukset hallinto-oikeudelle. Kunta on vaatinut lisäksi täytäntöönpanokiellon määräämistä sanotuille päätöksille. Hallinto-oikeus on pyytänyt lausuntoa täytäntöönpanokieltovaatimuksista 17.9.2024 mennessä ja pääasian osalta 11.10.2024 mennessä. Vaaditun täytäntöönpanokiellon osalta hallinto-oikeudelle on annettu määräajassa lausunto, jossa täytäntöönpanokiellon määräämistä on vastustettu. Seuraavassa esitetään yhtymähallitukselle lausunnon antamista pääasiassa. Inkoon kunnan valitus on [oheismateriaalina](#).

Ehdotus lausunnoksi

Siltä osin, kuin aluevalitus kohdistuu yhtymähallituksen päätökseen 17.6.2024 § 79, vaatii yhtymähallitus ensisijaisesti, että Inkoon kunnan aluevalitus tulee jättää tutkimatta myöhässä tehtynä. Toissijaisesti yhtymähallitus vaatii kunnan

11.10.2024

HUS/8233/2023

aluevalituksen hylkäämistä.

Siltä osin, kuin aluevalitus kohdistuu yhtymähallituksen päätökseen 17.6.2024 § 80, vaatii yhtymähallitus ensisijaisesti, että valitus jätetään tutkimatta edellytysten puuttuessa. Toissijaisesti yhtymähallitus vaatii Inkoon kunnan aluevalituksen hylkäämistä.

Yhtymähallitus vaatii lisäksi Inkoon kuntaa korvaamaan HUS-yhtymän oikeudenkäyntikulut asiassa, jotka ovat yhteensä 425 euroa ja muodostuvat asian valmisteluun käytetystä työajasta.

Perustelut päätöksen 17.6.2024 § 79 osalta

Yhtymähallitus on mainitulla päätöksellään hyväksynyt mm. Inkoon kunnan oikaisuvaatimuksen ja kumonnut oikaisuvaatimuksen kohteena olleen päätöksen. Ote päätöksestä on annettu Inkoon kunnalle tiedoksi yhtymän diaarin mukaan 18.6.2024 sähköpostiviestillä. Otteeseen on liitetty muutoksenhakuosoitus Helsingin hallinto-oikeuteen. Aluevalituksen tekemiselle varattu määräaika on päättynyt 22.7.2024. Aluevalitus päätöksestä on tehty määräajan jälkeen ja se tulee jättää tutkimatta.

Mainitun päätöksen valmistelussa on päädytty käsittelemään viisi samaa asiaa koskevaa oikaisuvaatimusta yhdessä hallintolain 25 §:n mukaisesti. Käsitteystä jäi epähuomiossa yksi samaa asiaa koskeva oikaisuvaatimus ottamatta mukaan samaan käsittelyyn. Kyseisen oikaisuvaatimuksen oli tehnyt Lohjan kaupunki. Valittaja on vedonnut tähän, ja katsoo päätöksen olevan tällä perusteella lainvastainen. Hallintolain 25 § ei kuitenkaan ole sellainen menettelysäännös, jonka osittainen huomioimatta jättäminen aiheuttaisi päätöksen lainvastaisuuden. Etenkin on syytä huomioida se, että Inkoon kunnan eli valittajan oikaisuvaatimus on tullut hyväksytyksi, ja valittajan väite koskee kokonaan toista asianosaista eli Lohjan kaupunkia. Inkoon kunnalla ei ole näin oikeussuojan tarvetta asiassa. Jos hallinto-oikeus päätyy tutkimaan aluevalituksen mainitun päätöksen osalta, katsoo yhtymähallitus, että valitus tulee edellä mainituin perustein hylätä.

Perustelut päätöksen 17.6.2024 § 80 osalta

Yhtymähallitus toteaa aluksi, että valittaja on kohdistanut valituksensa yhtymähallituksen päätökseen 17.6.2024 § 80, eikä siitä tehdyn oikaisuvaatimuksen perusteella annettuun päätökseen 19.8.2024 § 99. Valittaja ilmoittaa myös valituksessaan tiedoksisaantitiedot ensin mainitun päätöksen osalta. Hyvinvointialuelain 140.1 §:n mukaan aluevalituksen saa tehdä vain oikaisuvaatimukseen annetusta aluehallituksen päätöksestä. Jos hallinto-oikeus

11.10.2024

HUS/8233/2023

katsoo valituksen kohdistuvan ensin mainittuun päätökseen, tulee valitus jättää tutkimatta käsittelyn edellytysten puuttuessa. Jos hallinto-oikeus katsoo valituksen kohdistuvan oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen, katsoo yhtymähallitus, että valitus tulee hylätä seuraavin perustein.

Valittaja on vedonnut kahteen perusteeseen, joilla se katsoo mainitun päätöksen olevan lainvastainen.

1) Valittaja katsoo ensinnä, että päätöksen valmisteluun olisi osallistunut esteellisiä henkilöitä. Yhtymähallitus toteaa tämän väitteen osalta, että valituksen kohteena oleva päätös on nimenomaisesti valmisteltu sellaisten henkilöiden eli yhtymän toimitusjohtajan ja hallintojohtajan toimesta, joiden ei voida katsoa olevan esteellisiä asiassa. Yhtymähallituksen työvaliokunta ei ole osallistunut päätöksen 17.6.2024 § 80 valmisteluun, eikä valittaja ole tällaisesta esittänyt näyttöä. Päätöksen 17.6.2024 § 80 valmisteluun ei muutenkaan ole osallistunut esteellisiä henkilöitä. Aiempaan päätökseen mahdollisesti sisältynyt menettelyvirhe on korjattu hallintolain 50 §:n tarkoittamana asiavirheen korjaamisena. Väite siitä, että asiavirheen korjaamisen jälkeenkin päätöstä rasittaisi menettelyvirhe, on perusteeton.

Työvaliokunta ei muutoinkaan käsittele yksittäisiä yhtymähallituksen asioita kuin poikkeuksellisesti. Keskeisenä asiana joka työvaliokunnan kokouksessa on yhtymähallituksen seuraavan kokouksen koollekutsuminen ja tämän kokouksen järjestelyt, jonka tarkoituksena on varmistaa sujuva kokouksen toteutuminen. Työvaliokunta ei kuitenkaan tällöin käsittele yksittäisiä kokousasioita.

2) Lisäksi valittaja katsoo, että yhtymähallitus olisi perusteettomasti päättänyt yhtymähallituksen jäsenen esteellisyydestä. Yhtymähallitus on siis äänestyksen jälkeen äänin 10-1 päättänyt asiassa 17.6.2024 § 79, että yhtymähallituksen jäsen Mikko Piirtola on esteellinen osallistumaan asioiden 79 § ja 80 § käsittelyyn perustuen hallintolain 28 §:n 5 kohdan tarkoittamaan yhteisöjääviin. Hän on paitsi HUSin yhtymähallituksen jäsen, niin myös HUSin jäsenorganisaation eli Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallituksen jäsen. Vaikka esteellisyydestä on päätetty eri asiakohdassa 79 §, on esteellisyyttä koskeva päätös vaikuttanut myös asian 80 § käsittelyyn, jolloin päätöksen laillisuus tulee arvioitavaksi tässä yhteydessä.

Yhtymähallituksen tekemän esteellisyyssratkaisun perusteluita on selostettu tarkemmin päätöksen 79 § perusteluissa, ja yhtymähallitus viittaa niihin myös tässä. Lisäksi voidaan todeta, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8.1 §:n mukaan hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä alueellaan ja on järjestämisvastuussa asukkaidensa sosiaali- ja terveydenhuollosta. Lainkohdan 2 momentin mukaan hyvinvointialueen on mm. huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon

11.10.2024

HUS/8233/2023

palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Uudellamaalla tietyt terveydenhuollon palvelut järjestetään HUS-yhtymän toimesta perustuen lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla. Perustuen edellä mainittuihin järjestämislain säännöksiin Uudenmaan hyvinvointialueilla ja aluehallitusten jäsenillä on objektiivisesti arvioiden intressi pyrkiä säilyttämään HUS-yhtymän järjestämät terveystaloudelliset palvelut mahdollisimman kattavasti oman hyvinvointialueen alueella. Oikeustieteellinen tutkimus nyt käsillä olevassa tapauksessa on olennaisilta osiltaan vastaava, kuin päätöksessä 79 § viitatussa Itä-Suomen hallinto-oikeuden 3.5.2024 antamassa päätöksessä 1055/2024. Yhtymähallituksen tekemä päätös esteellisyydestä on perustunut lakiin, ja valittajan väite on näin perusteeton.

Yhtymähallitus toteaa lopuksi, että Inkoon kunta on katsonut yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49 tekemässään oikaisuvaatimuksessa, että samanaikainen aluehallituksen jäsenyys aiheuttaa esteellisyyden yhtymähallituksessa. Sanatarkasti mainitussa oikaisuvaatimuksessa todetaan seuraavaa: *"Ei ole epäilystä siitä, että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksellä 6.5.2024 § 49 "Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö" on vaikutusta hyvinvointialueiden yleiseen elinvoimaisuuteen ja niiden edellytyksiin edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Tämä herättää epäilyksen siitä, että onko päätöksenteko syntynyt objektiivisena, jos päätöksentekoon on osallistunut henkilö, joka omaa kaksoisroolin, koska hän on samaan aikaan päätöstä tehdessä ollut aluehallituksen jäsen tai varajäsen. Noudattamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen 1055/2024 tulkintaa vastaavanlaisesta tilanteesta, voidaan todeta, että tällaisenkin kaksoisroolin omaava henkilö on ollut esteellinen asian käsittelyssä."*

Päätösesitys

Yhtymähallitus päättää antaa Helsingin hallinto-oikeudelle edellä perustelutekstissä olevan lausunnon.

Asian käsittely

Merkittiin, että Elin Blomqvist-Valtonen ilmoitti esteellisyydestään asianosaisen yhteisön (Porvoon kaupunki) hallituksen jäsenenä (yhteisöjäävi) ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Julkisuus

Julkinen

Päätösvallan peruste

11.10.2024

HUS/8233/2023

Perussopimus 13 §

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Liitteet

Aluevalitus / Inoon kunta

Tiedoksi

Helsingin hallinto-oikeus

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

Inkoon kunnan aluevalitus HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksestä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”

Inkoon kunta vaatii HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” kumoamista ja asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimisesti ratkaistu. Tässä aluevalituksessa esitetään kolme eri menettelyvirhettä, jotka rasittavat päätöstä.

Inkoon kunta vaatii tällä aluevalituksella myös HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 17.6.2024 80 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimisesti ratkaistu. Lähemmät perustelut tälle vaatimukselle ilmaistaan myöhemmin tässä aluevalituksessa.

Lisäksi Inkoon kunta vaatii HUS-yhtymää korvaamaan Inkoon kunnan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa korkolain mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua ratkaisun antamisesta.

Perustelut aluevalitukselle

1. Menettelyvirhe oikaisuvaatimusten käsittelyssä

Inkoon kunta, Siuntion kunta, Hangon kaupunki, Karkkilan kaupunki, Vihdin kunta, Lohjan kaupunki ja Raaseporin kaupunki ovat lähettäneet oikaisuvaatimukset HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 49 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”. HUS-yhtymän yhtymähallitus käsitteli oikaisuvaatimuksia yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 49 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” päätöksessään 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”, jonka lopputulema oli seuraava:

”Yhtymähallitus päätti

- 1. jättää Raaseporin kaupungin oikaisuvaatimuksen myöhässä saapuneena tutkimatta,*
- 2. hylätä Hangon kaupungin, Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan oikaisuvaatimukset,*
- 3. hyväksyä Inkoon kunnan ja Siuntion kunnan oikaisuvaatimukset ja todeta, että oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä rasittaa esteellisyysperusteva menettelyvirhe ja*
- 4. poistaa menettelyvirheen perusteella virheellisen päätöksensä 6.5.2024 § 49 'Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö'.”*

Tästä päätöksestä käy selvästi ilmi, että Lohjan kaupungin oikaisuvaatimus on laiminlyöty tyystin. Perustuslain 21 §:ssä säädetään oikeusturvasta seuraavalla tavalla:

”Jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.”

Lisäksi voidaan todeta, että perustuslain 2 §:n 3 momentissa kirjataan seuraavanlaisesti ”*Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.*” Hyvinvointialuelain 139 §:n mukaan oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä ja kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 17 §:n mukaan viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytystä noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työjohto- ja valvontamääräyksiä. Näin ollen voidaan todeta HUS-yhtymän menetelleen vastoin lakia jättäessään Lohjan kaupungin oikaisuvaatimuksen käsittelemättä. HUS-yhtymä ei ole myöskään korjannut tätä menettelyvirhettä niin pian kuin mahdollista.

Edellä mainittujen seikkojen perusteella voidaan todeta, että jättämällä Lohjan kaupungin oikaisuvaatimus käsittelemättä, HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätös 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” on lainvastainen. Näin ollen Inkoon kunta vaatii päätöksen kumoamista, asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimisesti ratkaistu. Kuten aiemmin esitettiin tässä valituksessa, niin HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksessä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” päätettiin, että ”*4. poistaa menettelyvirheen perusteella virheellisen päätöksensä 6.5.2024 § 49 'Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö'.*” joten olisi kummallista mikäli uudesta päätöksestä 17.6.2024 80 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” tulisi lainvoimainen ennen kuin sitä edeltävä päätös on poistettu. Tämä tarkoittaa, että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöstä 17.6.2024 80 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” ei myöskään voida täytäntöönpanna, ennen kuin asia on lainvoimisesti ratkaistu.

2. Esteellisyys päätöksen valmistelussa

HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksessä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” HUS-yhtymä on arvioinut seuraavat henkilöt esteellisiksi käsittelemään HUS-yhtymän palveluverkkopäätöstä:

Timo Aronkytö, Elin Blomqvist-Valtonen, Karin Cederlöf, Heli Hakala, Maritta Hyvärinen, Juha Jolkkonen, Kristiina Kariniemi-Örmälä, Annika Kokko, Mia Laiho, Aino Laine, Pirkko Letto, Max Lönnqvist, Mikaela Nylander, Helinä Perttu, Sirpa Peura, Mikko Piirtola, Maarit Raja-aho, Mimi Rantanen, Daniel Sazonov, Markku Sistonen, Sanna Svahn ja Anna Vuorjoki

Päätöksessä selostetaan seuraavanlaisesti ”*Sekä menettelyvirheen korjaava päätös että palveluverkkoasian uusi käsittely ja päätös tehdään edellä sanotun mukaisesti siten, että esteelliset henkilöt poistuvat kokoustilasta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.*”. Tämä tarkoittaa sitä, että esteellisyysarvio kohdistuu päätökseen 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” kuin myös HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätökseen 17.6.2024 80 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”.

HUS-yhtymän yhtymähallitus ei kuitenkaan ole ainoa toimielin, joka on käsitellyt päätöstä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”. Tämä ilmenee HUS-yhtymän työvaliokunnan muistioista. HUS-yhtymän työvaliokunta perustettiin yhtymähallituksen kokouksessa 15.8.2022 päätöksellä 6 § ”Työvaliokunnan asettaminen”. Päätöksessä säädetään, että työvaliokunnan tarkoituksena olisi edistää poliittisen yhteistyön toteutumista ja sitä kautta tukea poliittisten kannanottojen muodostamista HUS-yhtymän ajankohtaisiin kysymyksiin. HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksessä 15.8.2022 6 § ”Työvaliokunnan asettaminen” selostetaan että ”*Työvaliokunta olisi luonteeltaan hyvinvointialuelain tarkoittama toimikunta. Hyvinvointialuelain 30.3 §:n mukaan aluehallitus voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten.*”, mikä on hämmäntävä toteamus, sillä hyvinvointialuelain 30 §:n 3 momentissa säädetään palvelun käyttäjän aloiteoikeudesta. Mutta selostuksen ensimmäisen lauseen perusteella voidaan päätellä, että

luonteeltaan työvaliokunta on hyvinvointialuelain 35 §:n 3 momentin tarkoittama toimikunta ja että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksessä 15.8.2022 6 § ”Työvaliokunnan asettaminen” on kyse kirjoitusvirheestä. Päätöksestä käy ilmi, että seuraavat henkilöt on valittu työvaliokuntaan (varajäsenet sulkeisissa):

Risto Rautava (Annika Kokko)

Markku Sistonen (Pirkko Letto)

Sanna Vesikansa (Osmo Soininvaara)

Elin Blomqvist-Valtonen (Karin Cederlöf)

Mitä tulee HUS-yhtymän työvaliokunnan esteellisyyteen, niin voidaan todeta, että yhtymähallituksen alainen toimikunta on hallintolain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu viranomaisen, jossa esteellisyysperusteita sovelletaan. Näin ollen tällaisen toimikunnan jäseniä koskevat samat hallintolain säädetyt esteellisyysperusteet kuin yhtymähallituksen jäseniä ja yhtymähallituksen alaisen toimielimen jäseniä. Toisin sanoen kunnanhallituksen jäsenen osallistuminen asian käsittelyyn ja valmisteluun yhtymähallituksen alaisessa hyvinvointialuelain 35 §:n 3 momentin mukaisessa toimikunnassa liittyy samanlaisia yhteisöjäävin koskevia perusteluja, kuin muissakin toimielimissä. Näin ollen olisi epä johdonmukaista, mikäli joku aiemmin mainituista HUS-yhtymän arvioimista esteellisistä henkilöistä, jotka ovat jääväneet itsensä yhtymähallituksen päätöksestä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”, olisivat valmistelleet asiaa tällaisessa hyvinvointialuelain 35 §:n 3 momentin mukaisessa toimikunnassa. Näin on kuitenkin käynyt koska työvaliokunnan muistioista 5/2024 ja 6/2024 ilmenee, että seuraavat HUS-yhtymän arvioimat esteelliset henkilöt ovat osallistuneet asian valmisteluun:

Elin Blomqvist-Valtonen ja Markku Sistonen

Täten voidaan päätellä, että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” valmisteluun on selvästi osallistunut esteellisiä henkilöitä ja tämän seurauksena päätöksentekoa ei voida pitää luotettavana ja objektiivisena. Näin ollen Inkoon kunta näkee HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” syntyneen virheellisessä järjestyksessä ja vaatii päätöksen kumoamista, asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimisesti ratkaistu.

Samoilla perusteilla kuin annettiin kohdassa 1. tässä aluevalituksessa niin Inkoon kunta vaatii, että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöstä 17.6.2024 80 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” ei myöskään voida täytäntöönpanna, ennen kuin asia on lainvoimisesti ratkaistu. Kuten aiemmin esitettiin tässä valituksessa, niin HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksessä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” päätettiin, että ”4. poistaa menettelyvirheen perusteella virheellisen päätöksensä 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö.” joten olisi kummallista mikäli uudesta päätöksestä 17.6.2024 80 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” tulisi lainvoimainen ennen kuin sitä edeltävä päätös on poistettu.

3. Ei-esteellisten henkilöiden estäminen osallistumasta päätöksentekoon

Kuten kohdassa 2. tässä aluevalituksessa kävi ilmi, niin HUS-yhtymän yhtymähallitus oli esittänyt päätöksessä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” arvioimansa esteelliset henkilöt käsittelemään HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöstä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” ja päätöstä 17.6.2024 80 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”.

Pöytäkirjasta käy kuitenkin ilmi, että asian käsittelyssä Mikko Piirtola on esittänyt pitävänsä esteellisyysväitettä lakiin perustumattomana. Tämän seuraamuksena Piirtolan esteellisyydestä on

äänestetty asian käsittelyn aikana. Äänestyksen tulos oli se, että yhtymähallitus oli katsonut Piirtolan olevan esteellinen, yhteisöjääviin perustuen, asiassa 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” ja tätä asiaa seuraavassa asiassa § 80 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”.

HUS-yhtymän yhtymähallitus on nähnyt päätöksessään 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” aluehallituksen jäsenen tai varajäsenen olevan esteellinen käsittelemään asioita 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” ja § 80 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokouksessa 17.6.2024. Piirtolan kohdalla yhteisöjääviys perustuu juuri tähän kaksoisrooliin aluehallituksen jäsenenä ja HUS-yhtymän yhtymähallituksen jäsenenä. Tämä tulkinta on kyseenalainen. HUS-yhtymä on Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (jatkoksa Uusimaalaki) 2.4 §:n mukaan hyvinvointialuelain 58 §:ssä tarkoitettu hyvinvointiyhtymä. Lisäksi HUS-yhtymä on perustettu Uusimaalain 13 §:n 1 momentin mukaisesti Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella. Näin ollen Uudenmaan hyvinvointialueiden aluehallitukset ja Helsingin kaupunginhallitus valitsevat lain 16 §:n mukaan edustajansa yhtymäkokoukseen sen mukaan kuin perussopimuksessa sovitaan. HUS-yhtymän yhtymähallituksen valinta kuuluu päätösvaltaa yhtymäkokouksessa käyttäville hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin edustajille. Voidaan todeta HUS-yhtymän tehtävien olevan eri kuin Uudenmaan hyvinvointialueiden lakisääteiseen järjestämisvastuuseen kuuluvat tehtävät. HUS-yhtymän, Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhteistyöstä sekä toiminnan yhteensovittamisesta sovitaan Uusimaalain 9 §:n mukaisesti. Tämä merkitsee sitä, että HUS-yhtymän palveluverkkopäätöksellä ei ole erityistä vaikutusta hyvinvointialueiden toimintaan ja näin ollen yhteisöjääviyttä ei voi soveltaa tällä perusteella tässä tapauksessa. HUS-yhtymä on myös tiedostanut tämän seikan yhtymähallituksen päätöksessä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” jossa sanotaan, että *”Lisäksi on huomioitava se, että HUS-yhtymän jäsenet toisaalta ohjaavat HUS-yhtymää, vaikka luonnollisesti HUS-yhtymän järjestämisvastuu ja yhtymähallituksen velvoitteet ovat erillisiä sen jäsenten järjestämisvastuusta ja velvoitteista.”*

Koskien hyvinvointiyhtymien esteellisyyttä voidaan todeta, että hyvinvointialueissa 102 §:n 3 momentissa säädetään seuraavanlaisesti:

”Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta hyvinvointialueen luottamushenkilöön, viranhaltijaan tai työntekijään, vaikka tämä olisi mainitussa lainkohdassa tarkoitettussa asemassa hyvinvointialueen liikelaitoksessa tai hyvinvointiyhtymässä. Henkilö on kuitenkin esteellinen, jos hyvinvointialueen edut ovat ristiriidassa liikelaitoksen tai hyvinvointiyhtymän etujen kanssa taikka asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn.”

Esimerkki esteellisyyden aiheuttavasta eturistiriitatilanteesta on hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän välisen sopimuksen käsittely, jossa molemmilla sopijapuolilla on omat intressinsä sopimuksen sisältöön. Tasapuolisuus vaarantuu myös silloin kun hyvinvointialueella käsitellään yhteisön asiaa viranomaisena. Tässä tapauksessa HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksissä 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” ja 17.6.2024 § 80 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” ei kummassakaan käsitellä sopimuksia taikka viranomaisasioita. Näin ollen voidaan todeta, että hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei tulisi soveltaa näissä päätöksissä ja täten perustelu Piirtolan esteellisyydelle ei ole perusteltu.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 1999:36 linjataan että, jos henkilö vetäytyy esteellisyysepäilyjen vuoksi omasta aloitteestaan asian käsittelystä, päätös ei tämän johdosta synny virheellisessä järjestyksessä, vaikka hänet myöhemmin todettaisiin esteettömäksi. Tässä tapauksessa Mikko Piirtola ei tosin ole omasta aloitteesta vetäytynyt asian käsittelystä, vaan yhtymähallitus on päättänyt jäädä Piirtolan. Voidaan todeta, että mikäli esteetön henkilö jäädään toimielimen päätöksellä, päätöstä rasittaa muotovirhe. Tästä löytyy ennakkotapauksena Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 2021:163. Tämä tarkoittaa sitä, että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätös 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Kuten aiemmin tässä oikaisuvaatimuksessa todettiin, päätöksessä, hieman hämmentävästi, äänestettiin Piirtolan esteellisyydestä HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 17.6.2024 79 § ”Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” ja

päätöksen 17.6.2024 § 80 "Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö" käsittelyssä. Tämä tarkoittaa sitä, että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätös 17.6.2024 § 80 "Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö" on yhtä lailla syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Näiden edellä esitettyjen argumenttien perusteella Inkoon kunta näkee HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 17.6.2024 79 § "Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö" ja päätöksen 17.6.2024 80 § "Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö" syntyneen virheellisessä järjestyksessä ja vaatii päätösten kumoamista, asioiden palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätösten täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Valitusoikeus

Yhtymähallituksen 17.6.2024 kokouksen pykälään 79 voi hakea muutosta aluevalituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös oikaisuvaatimuksen johdosta on muuttunut, tai jos kyse on valtuuston päätöksestä, päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), yhtymän jäsenkunta sekä kunnan jäsen.

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

1. päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
2. päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai
3. päätös on muuten lainvastainen.

Inkoon kunta on tehnyt oikaisuvaatimuksen, jota on käsitelty HUS-yhtymän yhtymähallituksen 17.6.2024 kokouksen pykälässä 79.

Selvitys oikaisuvaatimuksen aikataulusta:

HUS yhtymähallituksen 17.6.2024 kokouksen pöytäkirja on ollut nähtävänä HUSin verkkosivuilla 18.6.2024 ja annettu tiedoksi Inkoon kunnalle 18.6.2024 sähköpostitse. Sähköposti löytyy liitteenä Inkoon kunnan aluevalitukselle. Kirjallinen valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaksi. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto taikka arkipäivä, saa valituksen toimittaa perille ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Aluevalituksen tekijä:

Inkoon kunta

Rantatie 2, 10210 Inkoo

Vaihde: +358 9 295 151

Kirjaamo: inga@inga.fi

Liitteet

Aluevalituksen kohteena oleva päätös

Aluevalituksen kohteena olevan päätöksen muutoksenhakuohje

Inkoon kunnan oikaisuvaatimus HUS yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 49 §
"Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö"

HUS-yhtymän tiedoksianto päätöksestä Inkoon kunnalle (sähköposti)

HUS-yhtymän työvaliokunnan muistio 5/2024

HUS-yhtymän työvaliokunnan muistio 6/2024

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 1999:36

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 2021:163

79 § Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö**Selostus****Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen palveluverkkoa koskevasta päätöksestä**1. Taustaa

Yhtymähallitus käsitteli HUSin palveluverkkoa ja sen kehittämistä koskevia linjauksia kokouksessaan 6.5.2024 § 49 ja päätti äänestyksen jälkeen mainitussa asiassa seuraavaa:

" Yhtymähallitus päättää hyväksyä sairaaloiden profiilimuutokset toteutettavaksi suunnitelman mukaisesti:

- *Lohjan ja Porvoon sairaaloiden profiilit muuttuvat päiväkirurgisiksi sairaaloiksi*
- *virka-ajan ulkopuolinen kirurginen toiminta päättyy ja virka-aikainen kirurginen toiminta lisääntyy*
- *anestesiapäivystys jatkuu ennallaan Porvoon ja Lohjan sairaaloissa*
- *yhteispäivystys jatkuu nykyisen kaltaisena Porvoon ja Lohjan sairaaloissa ja valvontapaikat siirtyvät tai yhdistyvät vuodeosatoimintoihin*
- *konservatiivinen vuodeosastotoiminta jatkuu Porvoon ja Lohjan sairaaloissa*
- *synnytystoiminta siirtyy Lohjan sairaalasta muihin HUSin synnytyssairaaloihin*

Lisäksi yhtymähallitus päättää, että Lohjan synnytykset siirtyvät esityksen mukaisesti hallitusti aikaisintaan Naistenklinikan A-osan remontin valmistuttua ja viimeistään Jorvin sairaalan lisätilan valmistuttua.

Päätöksen yhteydessä käynnistetään myös seuraavat toimenpiteet:

- 1. Kaikille HUS-alueen synnyttäjille tarjotaan synnytysvalmennus, joka toteutetaan yhteistyössä HUSin synnytyssairaaloiden ja hyvinvointialueiden/ Helsingin kanssa. Levitetään sairaaloissa kehitettyjä hyviä käytäntöjä esimerkiksi synnytyspelon ehkäisyyn.*
- 2. ?Kehitetään kaikissa HUS:n synnytyssairaaloissa toimintamalleja matalan riskin synnytysten hoitoon tavoitteena lisätä synnyttäjien toimijuutta, hoidon laatua ja kohtaamista sekä vähentää synnytyspelkoa ja sektioita. Tällainen toimintamalli voi olla esimerkiksi kättilövetoinen yksikkö (ent. Haikaranpesä).*
- 3. ?Imetysohjausta kehitetään HUS:ssa systemaattisesti noudattaen WHO/ Unicefin Vauvamyönteisysohjelman. Tavoitteena on, että kaikki HUS:n*

17.6.2024

HUS/8233/2023

synnytyssairaalat saavat vauvamyönteinen sairaala sertifikaatin viimeistään vuonna 2027.

4. *?Kehitetään lasta odottavien ja synnyttävien perheiden hoitoketjua koko HUS-alueella yhteistyössä hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa tavoitteena varmistaa yhdenvertaiset palvelut ja sujuva tiedonkulku.*
5. *Huolehditaan muutoksessa synnytyksiä hoitavan henkilökunnan työhyvinvoinnista ja että kätilöt ja muu synnytysten aikaiseen ja jälkeiseen hoitoon osallistuva henkilökunta ovat mukana kehittämässä toimintaa.*

Jorvin sairaalan synnytysosastoa vahvistetaan ja kehitetään siten, että sille laaditaan vauvamyönteisysohjelma ja haetaan vauvamyönteisen synnytysosaston sertifikaatti. Lisäksi varmistetaan palveluverkkotyön esityksessä Lohjan ja Porvoon sairaaloiden muutoksissa ensihoidon riittävyys ja huolehditaan palveluiden kielellisestä saatavuudesta."

Hyvinvointialuelain (HVAL) 142.1 §:n mukaan päätöksestä saa tehdä oikaisuvaatimuksen se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointiyhtymän jäsen. 2 momentin mukaan hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen. HUS-yhtymän toiminnassa on kyse tässä tarkoitettusta hyvinvointialueiden yhteistoiminnasta. HVAL 3 §:n mukaan hyvinvointialueiden jäseniä ovat muun muassa hyvinvointialueen alueella sijaitsevat kunnat.

HVAL 143 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluttua tiedoksisaannista. HVAL 145 §:n mukaan hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon. Päätös on asetettu nähtäville yleisessä tietoverkossa kokousta seuraavana päivänä eli 7.5.2024.

Hyvinvointialueiden jäsenten tiedoksisaanti on tapahtunut tiistaina 14.5.2024 ja oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on näin tiistai 28.5.2024. Pöytäkirjaan liitetyn muutoksenhakuosoitukseen mukaan oikaisuvaatimusaika päättyy mainittuna päivänä klo 15.00.

28.5.2024 ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä saapui viisi oikaisuvaatimusta. Oikaisuvaatimusten tekijöinä ovat Hangon kaupunki, Inkon kunta, Karkkilan kaupunki, Siuntion kunta ja Vihdin kunta. Saapuneet oikaisuvaatimukset ovat pöytäkirjan liitteinä 1-5.

Oikaisuvaatimukset on tehty määräajassa ja ne tulee tutkia. Oikaisuvaatimuksen voi

tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperusteella. Seuraavassa esitetään tiivistelmä oikaisuvaatimuksissa esitetyistä väitteistä, ja tämän jälkeen esitetään kannanotot väitteisiin.

2. Oikaisuvaatimuksissa esitetyt väitteet

Seuraavassa on tiivistelmä oikaisuvaatimuksissa esitetyistä keskeisistä väitteistä. Väitteiden perustelut on esitetty oikaisuvaatimuskirjelmissä.

2.1 Hangon kaupunki vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uuteen valmisteluun.

Kaupunki toteaa perusteluina, että siltä ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä sen kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä sillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (JärjL) 8 § mukaisesti. Kaupunki toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kaupunki toteaa, että HUSin sidonnaisuusrekisteristä eivät käy ilmi päätöksentekoon osallistuneiden sidonnaisuudet mm. sen osalta, onko heillä luottamustehtäviä HUS-yhtymän jäsenten aluehallituksissa. Kaupunki pyytää selvitystä asioista, joilla voi olla merkitystä päätöksentekoon osallistuneiden esteellisyyden arvioinnissa.

Kaupunki toteaa lisäksi, että päätöksellä on merkittävä heikentävä vaikutus potilasturvallisuuteen, kun mm. matka synnytyssairaalaan kasvaa ja ensihoidon tarve lisääntyy.

Kaupunki katsoo edelleen, että on epäselvää, onko asian valmistelussa noudatetussa menettelyssä toimittu sen mukaan mitä yhteistoiminnasta hyvinvointialueilla on säädetty.

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan lisäksi, että yhtymähallituksella ei ole ollut riittävästi tietoa päätöksenteon tueksi ja että päätöksen seurauksena kielelliset oikeudet eivät toteudu riittävällä tasolla.

2.2 Inkoon kunta vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uudelleen valmisteluun sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä.

Kunta toteaa perusteluina, että siltä ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä sen kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä sillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja JärjL 8 § mukaisesti. Kunta

17.6.2024

HUS/8233/2023

toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kielellisten oikeuksien osalta kunta katsoo, että päätös vaarantaa kielellisten oikeuksien toteutumisen ja että päätöksen vaikutuksia tältä osin ei ole arvioitu riittävästi.

Kunta katsoo lisäksi, että päätöksentekoon ja päätöksen valmisteluun on osallistunut esteellisiä henkilöitä. Tällaisina kunta mainitsee luottamushenkilöt, jotka ovat samanaikaisesti Uudenmaan alueen kunnan- tai kaupunginhallitusten jäseniä tai varajäseniä, Uudenmaan hyvinvointialueiden aluehallitusten jäseniä tai varajäseniä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa Uudenmaan hyvinvointialueilla.

2.3 Karkkilan kaupunki vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uuteen valmisteluun.

Kaupunki toteaa perusteluina, että siltä ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä sen kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä sillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja JärjL 8 § mukaisesti. Kaupunki toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kaupunki toteaa, että HUSin sidonnaisuusrekisteristä eivät käy ilmi päätöksentekoon osallistuneiden sidonnaisuudet mm. sen osalta, onko heillä luottamustehtäviä HUS-yhtymän jäsenten aluehallituksissa. Kaupunki pyytää selvitystä asioista, joilla voi olla merkitystä päätöksentekoon osallistuneiden esteellisyyden arvioinnissa.

Kaupunki toteaa lisäksi, että päätöksellä on merkittävä heikentävä vaikutus potilasturvallisuuteen, kun mm. matka synnytyssairaalaan kasvaa ja ensihoidon tarve lisääntyy.

Kaupunki katsoo edelleen, että on epäselvää, onko asian valmistelussa noudatetussa menettelyssä toimittu sen mukaan mitä yhteistoiminnasta hyvinvointialueilla on säädetty.

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan lisäksi, että yhtymähallituksella ei ole ollut riittävästi tietoa päätöksenteon tueksi.

2.4 Siuntion kunta vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uudelleen valmisteluun sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä.

Kunta toteaa perusteluina, että siltä ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä sen kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä sillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja JärjL 8 § mukaisesti. Kunta toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kielellisten oikeuksien osalta kunta katsoo, että päätös vaarantaa kielellisten oikeuksien toteutumisen ja että päätöksen vaikutuksia tältä osin ei ole arvioitu riittävästi.

Kunta katsoo lisäksi, että päätöksentekoon ja päätöksen valmisteluun on osallistunut esteellisiä henkilöitä. Tällaisina kunta mainitsee luottamushenkilöt, jotka ovat samanaikaisesti Uudenmaan alueen kunnan- tai kaupunginhallitusten jäseniä tai varajäseniä, Uudenmaan hyvinvointialueiden aluehallitusten jäseniä tai varajäseniä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa Uudenmaan hyvinvointialueilla.

2.5 Vihdin kunta vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uuteen valmisteluun.

Kunta toteaa perusteluina, että kunnilta ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä kuntien kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä niillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja JärjL 8 § mukaisesti. Kunta toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kaupunki toteaa lisäksi, että päätöksellä on merkittävä heikentävä vaikutus potilasturvallisuuteen, kun mm. matka synnytyssairaalaan kasvaa ja ensihoidon käyttö lisääntyy.

3. Asian käsittelystä

Oikaisuvaatimukset kohdistuvat samaan päätökseen, ja niissä esitetään samansisältöisiä vaatimuksia ja väitteitä. Yhteen oikaisuvaatimukseen annettulla ratkaisulla on merkittävä vaikutus myös muiden oikaisuvaatimusten käsittelyyn. Hallintolain 25 §:n mukaan tällöin viranomaisen on valmisteltava asiat yhdessä ja ratkaistava samalla kertaa.

Seuraavassa esitetään ensin arvio oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen merkityksestä. Tämän jälkeen esitetään kootusti kannanotot oikaisuvaatimuksissa esitettyihin väitteisiin. Koska useammassa oikaisuvaatimuksessa on esitetty samankaltaisia väitteitä, on kannanotot ryhmitetty teemoittain. Aluksi käsitellään päätöksentekomenettelyyn, seuraavaksi päätöksen sisältöön ja lopuksi

esteellisyyteen kohdistuvat väitteet.

4. Päätöksen merkityksestä

Aluksi on aiheellista käydä läpi HUSin palveluverkkopäätöksestä aiheutuvia muutoksia ja niiden laajuutta päätöksen merkittävyyden arvioimiseksi. Päätöksellä Lohjan ja Porvoon sairaaloiden profiilit on muutettu päiväkirurgisiksi sairaaloiksi, mikä tarkoittaa sitä, että virka-ajan ulkopuolinen kirurginen toiminta päättyy ja virka-aikainen kirurginen toiminta lisääntyy. Tältä osin päätökseen sisältyy toiminnan muutos. Päätöksessä edelleen todetaan, että Porvoon ja Lohjan sairaaloiden osalta anestesiapäivystys jatkuu ennallaan, yhteispäivystys jatkuu nykyisen kaltaisena ja konservatiivinen vuodeosastotoiminta jatkuu. Näiltä osin päätös ei muuta nykytilannetta. Päivystyksen tarvitsemat valvontapaikat säilyvät myös edelleen sairaaloissa, vaikka niitä voidaan mm. yhdistää vuodeosastotoimintoihin. Tämä on kuitenkin tavanomaista toiminnan kehittämistä, eikä edes edellyttäisi hallituksen päätöstä. Lisäksi synnytystoiminta siirtyy Lohjan sairaalasta muihin HUSin synnytys sairaaloihin, mikä on toiminnan muutos. Päätöksellä on siis muutettu kirurgisen toiminnan ja synnytystoiminnan järjestelyjä kyseisissä sairaaloissa. Seuraavassa arvioidaan sitä, mitkä ovat päätöksistä seuraavat tosiasialliset muutokset.

Keskeinen palveluverkkoselvityksen taustalla vaikuttava trendi on HUS-alueen väestön kasvu, joka on väestöennusteen mukaan vuosien 2023 ja 2030 välillä 5 %. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa 15 %. Kasvu tulee jatkumaan myös 2030-luvulla, jonka aikana väkiluku kasvaa 2030 ja 2040 välillä 5 % ja yli 65-vuotiaiden määrä 11 %. Tämä kasvattaa palveluiden tarvetta lähes kaikilla erikoisaloilla ja pakottaa lisäämään palvelutarjontaa käytössä olevien resurssien puitteissa. Tuotannollisen tehokkuuden nostaminen on yksi keskeisistä keinoista tähän. Samalla tulee varmistaa oikeudenmukaisuus eri erikoisalojen potilasryhmien välillä ja myös alueellisesti.

4.1 Leikkaustoiminta

Leikkausta ja intensiivistä hoitoa vaativien potilaiden hoito on ollut HUSissa jo tähän saakka keskitettyä. Tämä tarkoittaa muun muassa neurokirurgista toimintaa, aivoinfarktin liuotushoitoja ja aivosuoniin kohdistuvia toimenpiteitä, sydänkirurgiaa ja yleisrintaelinkirurgiaa, kardiologisia toimenpiteitä, monivammojen hoitoa, raskasta selkäkirurgiaa, valtimokirurgiaa, haima- ja maksakirurgiaa, syöpäkirurgiaa ja endokriinista (umpieritysrauhas-) kirurgiaa.

Päivystysleikkauksia on tehty vuonna 2023 Lohjan sairaalassa keskimäärin 23 leikkausta viikossa, joista keskimäärin yksi leikkaus klo 20-07. Vuonna 2023 tehtiin

17.6.2024

HUS/8233/2023

elektiivisiä ortopedisiä toimenpiteitä 900, vatsakirurgisia 350, urologisia 170, plastiikkakirurgisia 120, korva-, nenä-, ja kurkkutautisia 250 ja silmänsairauksiin liittyviä toimenpiteitä 990. Lohjan sairaalan päivystysleikkauskuormitus on ollut matala. Leikkaustiimin päivystysaikainen varallaolo sairaalassa on perustunut synnytystoiminnan turvaamiseen.

Päätöksen seurauksena Lohjan sairaala tulee jatkossa keskittymään elektiiviseen lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan, josta suuren osan kattaa päiväkirurginen toiminta. Tällöin voidaan keskittyä tiettyjen potilasryhmien hoitoon, ja mahdollistetaan hoitomuotojen kehittäminen ja myös potilashoidon yhtenäistäminen yhteisen indikaatioasettelun ja hoitokäytänteiden osalta. Päivystysleikkausten lopettaminen vapauttaa henkilöstöä päiväaikaiseen elektiiviseen toimintaan, jolla haetaan keskittymisen kautta toimintamäärien kasvua ja sitä kautta palvelun nopeuttamista, leikkausjonojen lyhentymistä ja potilaskohtaista kustannussäästöä. Elektiivinen toiminta on myös houkuttelevampi työympäristö henkilöstölle työn suunnitelmallisuuden parantuessa, millä voidaan parantaa henkilöstön saatavuutta. Lohjan sairaalassa säilyy anestesiapäivystys. Synnytystoiminnan siirtymisen myötä vapautuva kapasiteetti hyödynnetään leikkaustoiminnan määrän kasvuna ja arvioitu lisäys on noin 660 leikkausta vuodessa.

Porvoon sairaalan profiili on pitkälti jo nyt palveluverkkoselvityksen mukainen. Vuonna 2023 tehtiin viikossa keskimäärin 15 päivystysleikkausta, joista arkipäivisin suurin osa virka-aikaan eikä yhtään päivystysleikkausta yöaikaan. Vuonna 2023 tehtiin elektiivisiä leikkauksia seuraavasti: ortopediaa 1200, vatsakirurgiaa 570, urologiaa 360, yleiskirurgiaa 210, korva-, nenä-, ja kurkkutautitoimenpiteitä 210, plastiikkakirurgiaa 110, verisuonikirurgiaa (laskimo) 80, silmänsairauksiin liittyviä toimenpiteitä 790 ja käsikirurgiaa 40 toimenpidettä. Toiminnan profiloituessa elektiiviseen toimintaan ja keskitettäessä toimintoja pystytään hyödyntämään vapautuvaa kapasiteettia tekonivelkirurgiassa, vatsakirurgiassa ja urologiassa. Toimenpiteiden määrät tulevat nousemaan merkittävästi. Päivystysaikainen leikkaustoiminta loppuu, mutta elektiivistä toimintaa voidaan lisätä pidennettyjen saliaikojen osalta alkuillan aikana. Toiminnan edellyttämät diagnostiset palvelut eli laboratorio- ja kuvantamispalvelut säilyvät sairaalassa.

Yhteenvedona leikkaustoiminnan muutosten osalta voidaan todeta, että yhtymähallituksen tekemä palveluverkkopäätös ei muuta nykyisen raskaan leikkaustoiminnan järjestelyjä. Myös päivystysleikkaustoiminnan määrä on tähän saakka ollut kummassakin sairaalassa varsin vähäinen, ja sen lakkaamisella ei ole olennaista merkitystä sairaalan toiminnalle. Toimenpiteillä tavoitellaan sen sijaan merkittävää tehostamista päivittäisen leikkauskapasiteetin nostoon. Kirurginen toiminta keskittyy lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan kattaen mm. päiväkirurgian, ja potilaiden jälkihoito turvataan leikkaustoiminnan osalta. Erikoistuvien lääkärien

17.6.2024

HUS/8233/2023

koulutuksen monipuolisuus taataan ja se tulee toimintojen keskittymisen osalta parantumaan, koska leikkausmäärät kasvavat. Henkilöstön sitoutuminen kasvaa ennakoitumisen parantumisen ja päiväaikaiseen toimintaan keskittymisen sekä päivystysrasitteen vähenemisen myötä. Päivystyskirurgisten potilaiden osalta suurin osa potilaista hoidetaan jo nyt Meilahden, Jorvin ja Hyvinkään kampuksilla ja myös tältä osin muutokset ovat pieniä.

4.2 Synnytystoiminta

Synnytystoiminnan päättyminen Lohjalla on mahdollista kokea periaatteellisesti merkittäväksi muutokseksi, mitä se ei kuitenkaan ole tilastojen valossa. Vuonna 2023 synnyttäjiä HUSissa oli yhteensä 15477, ja heistä 1186 eli 7,7 % synnytti Lohjalla. Yhtymähallituksen päätös muuttaa siis koko HUSin synnytystoiminnasta selvästi alle kymmenen prosentin osuutta.

Naistentautien ja synnytysten erikoisalain sisällä on palvelutarve synnytyksissä vähentynyt, kun taas gynekologisen kirurgian ja hedelmöityshoitojen palvelutarve kasvaa. Tämä muutos edellyttää jo sinänsä resurssien uudelleen allokointia erikoisalain sisällä. Muutos tulee edelleen jatkumaan laskevan syntyvyyden myötä.

Edelleen on syytä todeta, että Lohjan sairaalan sekä erikoislääkäri- että kättilötyöpanos synnytystä kohden ovat merkittävästi suurempia kuin muissa HUSin sairaaloissa. Tämä on siitä huolimatta, että Lohjan sairaalan synnytystoiminnan profiili on muistuttanut nykyisellään entisten aluesairaaloitten profiilia, jossa palveluja tarjotaan komplisoitumattomille, täysiaikaisille ja yksisikiöisille synnyttäjille. Toisinaan Lohjan sairaalan synnytystoimintaa on virheellisesti verrattu keskussairaaloihin, jotka vastaavat itse myös komplisoiduista synnytyksistä yliopistosairaaloita hoitoa edellyttäviä tapauksia lukuun ottamatta. Tällainen vertailu on case mix -erojen vuoksi virheellinen ja harhaanjohtava.

Resursointi Lohjan sairaalassa on siis merkittävästi suurempaa, vaikka case mix -erojen perusteella tilanteen pitäisi olla juuri päinvastainen. Hoidon tarve ja resursointi eivät siis aidosti kohtaa, vaan syntyy epätasa-arvoinen resurssien jakautuminen, jossa komplisoitumattomien, vähäisessä hoidon tarpeessa olevien synnyttäjien hoitoa yliesursoidaan muiden HUSin synnytysyksiköiden kustannuksella. Mainittakoon, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 4 § edellyttää, että sosiaali- ja terveydenhuolto toteutetaan hyvinvointiyhtymän alueella yhdenvertaisesti.

Samanaikaisesti synnytystoiminnan edellyttämien päivystystoiminnan ylläpitäminen kaikkina aikoina on anestesia- ja lääketieteellisten väkijärjestelmien vajeen takia hankaloitunut, mikä on edellyttänyt muun muassa Lohjan synnytystoiminnan sulkua kesän 2024 ajaksi

potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Selvytyden vuoksi on syytä todeta, että synnytystoiminnan kesäsulkua ja HUSin palveluverkkoa koskevien päätösten perusteet ovat erilliset ja ne ovat syntyneet toisistaan erillisen valmistelun perusteella. Anestesia- ja lääkäri- ja sairaanhoitajien vaje on toisaalta kuitenkin sellainen tosiasia, joka vaikuttaa myös synnytystoiminnan edellytyksiin.

Yhteenvedona synnytystoiminnan muutosten osalta voidaan näin todeta, että muutokset koko HUSin tasolla ovat olleet varsin vähäisiä ja koskeneet alle kahdeksaa prosenttia palvelujen käyttäjistä. Synnytystoiminnan resurssien epätasa-arvoinen jakautuminen on edellyttänyt niiden uudelleen kohdentamista. Potilasturvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa on jo nykyisellään edellyttänyt toimintojen määräaikaista muutosta eli synnytystoiminnan sulkemista kesäksi Lohjan sairaalassa.

5. Oikaisuvaatimuksissa esitetyt väitteet

5.1 Yhteistyö kuntien kanssa ja vaikuttamismahdollisuudet

Oikaisuvaatimuksissa viitataan HVAL 29 §:n tarkoittamiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin ja katsotaan, että kunnilta ja kaupungeilta olisi tullut pyytää palveluverkosta lausunto ja tehdä muutoin niiden kanssa yhteistyötä palveluverkkopäätöksen valmistelussa, koska päätöksellä on erityisiä vaikutuksia alueen kunnille, niiden alueella oleville palveluille ja kuntien asukkaille. Väitettä perustellaan myös viittaamalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:än, jonka mukaan HUS-yhtymän on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä Uudenmaan maakunnan kuntien ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa ja katsotaan, että myös tällä perusteella palveluverkkopäätöksen valmistelussa olisi tullut tehdä kuntien kanssa yhteistyötä.

Väitteen osalta on syytä ensin todeta, että kunnat eivät ole palveluverkkopäätöksissä asianosaisen asemassa. Asiaa on arvioitu Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkkopäätöstä koskevassa Itä-Suomen hallinto-oikeuden 3.5.2024 antamassa päätöksessä 1055/2024. Päätöksessä todetaan, että palveluverkkopäätös on luonteeltaan yleinen, eikä kohdistu suoraan mihinkään kuntaan. Päätös ei tällöin koske minkään yksittäisen kunnan etua, oikeutta tai velvollisuutta siten, että kuntia tulisi pitää asiassa asianosaisina. Edellä mainittu koskee myös sellaisia kuntia, joiden alueelta mahdollisesti lakkautetaan terveysasema tai jonka alueelle perustetaan laajan palvelun sote-asema, kuten myös sellaisia kuntia, joille aiheutuu tosiasiallisia taloudellisia vaikutuksia kunnan omistaman sote-kiinteistön käyttötarpeen vähetessä. HUSin palveluverkkopäätöksissä ei ole tällaisista tilanteista edes kysymys, koska kyseisellä päätöksellä ei perusteta tai lakkauteta sairaalayksiköitä, eivätkä kunnat omista

kyseisiä kiinteistöjä. HUSilla ei näin ole ollut velvollisuutta kuulla kuntia hallintolain (HL) 34 §:n mukaisesti tai pyytää niiltä lausuntoja.

HL 41 §:ssä on myös kuulemisvelvoite sellaisten ratkaisujen osalta, joilla "voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin." Kuten edellä on perusteltu, aiheuttaa palveluverkkopäätös tiettyjä muutoksia leikkaustoimintaan ja synnytystoimintaan. Leikkaustoiminnan osalta suunnitellut muutokset lisäävät selvästi Lohjan ja Porvoon elektiivistä leikkaustoimintaa ja leikkausten kokonaismäärää, kun taas synnytystoiminnan osalta vaikutukset kohdistuvat selvästi alle kymmeneen prosenttiin HUSin yhden erikoisalan yhdestä toiminnosta. Ottaen huomioon muutosten laajuuden, ei niitä voi mitenkään pitää sellaisina, joilla on "huomattavia vaikutuksia elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin".

HVAL 29 §:n osalta voidaan todeta, että se ei sanamuotonsa mukaisesti koske kuntia, vaan hyvinvointialueiden asukkaita ja palvelujen käyttäjiä. JärjL 8 § puolestaan koskee hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Päätöksen tarkoittamassa asiassa on kuitenkin ollut kyse lakisääteisistä terveydenhuollon palveluista, joka on käsitteenä eri (kts. määritelmistä JärjL 2 §). Lisäksi lainsäädäntö asettaa yhteistyövelvoitteen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi nimenomaan kunnille. JärjL 6.5 §:n kolmas lause kuuluu: "Kunkin Uudenmaan maakunnan kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan."

HUS ei ole menetellyt lainvastaisesti eikä myöskään epätarkoituksenmukaisesti, kun se ei ole kuullut Uudenmaan kuntia palveluverkkopäätöksen valmistelussa.

5.2 Tiedottaminen valmistelun aikana

Oikaisuvaatimuksissa todetaan, että niiden tekijät eivät ole saaneet riittävästi tietoa palveluverkkopäätöksen valmistelusta ja sen taustalla olevista selvityksistä valmistelun aikana ja viitataan tältä osin HVAL 34 §:än, joka koskee hyvinvointiyhtymän viestintää. Kuten edellä on todettu, ei HUSilla ole ollut erityistä velvoitetta tiedottaa palveluverkkopäätöksen valmistelusta nimenomaan kunnille. HUSilla on kuitenkin ollut mainitun lainkohdan perusteella yleinen velvollisuus tiedottaa toiminnastaan ja antaa tietoja valmistelusta ja valmistelussa olevista suunnitelmista.

Palveluverkkosuunnitelmaa koskeva päätöksentekoprosessi yhtymähallituksessa järjestettiin keväällä 2024 myös edellä mainituista syistä useammassa vaiheessa. Asian ensimmäinen käsittely oli yhtymähallituksessa 4.3.2024 § 26, jolloin esittelytekstissä selostettiin palveluverkkovalmistelun etenemistä, palveluverkkotyön

suhdetta HUSin uuteen organisaatorakenteeseen ja palveluverkkotyön vaikutuksia riittävien terveyspalvelujen varmistamiselle. Yhtymähallitus ei tässä vaiheessa tehnyt ratkaisua asian sisällön osalta, vaan päätti, että jatkovalmistelulinjaukset tuodaan yhtymähallituksen kokoukseen 25.3.2024. Yhtymähallitus käsitteli palveluverkkoasiaa mainitussa kokouksessaan asiana 37 §. Tuolloin esillä olivat palveluverkkosuunnitelmasta laaditut taustaselvitykset vaikutusten arviointineen. Taustaselvitykset julkaistiin myös yhtymähallituksen pöytäkirjan yhteydessä tietoverkossa. Varsinainen päätöskäsittely palveluverkkoasiasta oli yhtymähallituksessa vasta 6.5.2024 § 49, jolloin yhtymähallitus hyväksyi edellä kuvatut linjaukset. Päätöksentekoaikataulun tarkoituksena on ollut jättää riittävästi aikaa asiasta käydylle poliittiselle ja muulle keskustelulle. HUSin palveluverkkotyöstä on uutisoitu laajasti valtakunnallisissa ja alueellisissa medioissa. Tietoa valmistelusta on ollut saatavana ajantasaisesti käytännössä samassa aikataulussa, kuin se on ollut myös päätöksentekijöiden saatavana. Tieto palveluverkkopäätöksen valmistelusta ja päätökseen harkittavista linjauksista on levinnyt myös laajasti asukkaiden tietoon ja päätöksen taustalla olleet selvitykset ja vaikutusarviot ovat olleet julkisesti saatavissa tietoverkossa. HUS on lisäksi viestinyt päätöksistä tavanomaisissa viestintäkanavissaan.

HUS on täyttänyt edellä mainituin tavoin tiedottamisveloitteensa, eikä päätöstä voi tällä perusteella pitää lainvastaisena tai epätarkoituksenmukaisena.

5.3 Valmistelun riittävyys

Useammassa oikaisuvaatimuksessa on katsottu, että yhtymähallituksella ei ole ollut riittävästi tietoa päätöksenteon tueksi. Hallintolain 31.1 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Toimielimen toimivaltaan kuuluu kuitenkin itse arvioida, pitääkö se suoritettua valmistelua ja esitettyä selvitystä sisällöllisesti riittävänä vai haluaako se palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi (näin mm. KHO 10.11.2016/4720). Yhtymähallitus on ollut valmis tekemään päätöksen asiassa käytettävissä olevan selvityksen pohjalta. Päätöksen ei voi katsoa syntyneen tällä perusteella lainvastaisessa järjestyksessä.

5.4 Yhteistoimintavelvoitteen noudattaminen

Oikaisuvaatimuksissa katsotaan lisäksi, että asian valmistelussa noudatetussa menettelyssä ei välttämättä ole toimittu sen mukaan mitä yhteistoiminnasta hyvinvointialueilla on säädetty. Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 4.1 §:ssä säädetään

asioista, jotka tulee ainakin käsitellä yhteistoiminnassa työnantajan ja henkilöstön välillä. Palveluverkkopäätös voisi lähinnä kuulua mainitun lainkohdan 1 kohdan alaan, joka käsittää "henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, [tai] hyvinvointialueen palvelurakenteessa".

HUSissa on henkilöstötoimikunta, jossa käsitellään koko HUSin henkilöstöä koskevat yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvat. Henkilöstötoimikunnassa käsiteltävät asiat ovat luonteeltaan konsernitasoista työnantajapolitiikkaa luovia yleisperiaatteita ja linjauksia, jotka usein edellyttävät myös yhtymähallituksen päätöksen tullakseen voimaan. Asiat voivat olla myös kannanottoja yhtymähallituksessa käsiteltäviin koko organisaatiota koskeviin asioihin.

Palveluverkkoasiaa on käsitelty HUSin henkilöstötoimikunnassa sekä 20.3.2024 § 37 että 17.4.2024 § 49. Jälkimmäisessä kokouksessa käsiteltiin myös palveluverkkosuunnitelmasta laaditut taustaselvitykset vaikutusarviointeineen. Asian valmistelussa noudatetussa menettelyssä on siis toimittu sen mukaan mitä yhteistoiminnasta hyvinvointialueilla on säädetty.

5.5 Vaikutukset potilasturvallisuuteen

Oikaisuvaatimuksissa on katsottu, että päätöksellä on merkittävä heikentävä vaikutus potilasturvallisuuteen, kun mm. matka synnytyssairaalaan kasvaa ja ensihoidon käyttö lisääntyy.

Tämän kannanoton osalta voidaan todeta, että päätöksen perusteluissa on arvioitu päätöksen vaikutuksia potilasturvallisuuteen ja ensihoidon käyttöön. Potilasturvallisuuden osalta palveluverkon uudistaminen ja päivystyksellisen toiminnan keskittäminen pikemminkin parantaa potilasturvallisuutta, kun henkilöstön riittävyys päivystystehtävissä voidaan paremmin taata. Päätös edistää myös potilaiden yhdenvertaisuutta ja edelleen potilasturvallisuutta, kun mm. gynekologisen leikkaustoiminnan resurssit pystytään järjestämään nykyistä paremmin. Päätöksen vaikutuksia ensihoidon käyttöön on analysoitu päätöksen perusteluissa ja varauduttu mahdolliseen ensihoidon tarpeen lisääntymiseen. HUSin synnytystoiminnan aiemmat järjestelyistä saadut kokemukset eivät tue sitä väitettä, että päätöksellä olisi vaikutusta matkasynnytysten määrän lisääntymiseen. Päätöstä ei voi pitää epätarkoituksenmukaisena esitetyillä väitteillä.

5.6 Kielellisten oikeuksien toteutuminen

Oikaisuvaatimuksessa viitataan Lohjan sairaalan synnytystoiminnan lakkauttamiseen ja katsotaan, että tämän seurauksena kielelliset oikeudet eivät toteudu riittävällä tasolla. JärjL 5.1 §:n mukaan terveydenhuolto on järjestettävä HUSissa sekä

suomeksi että ruotsiksi siten, että potilas saa ne valitsemallaan kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi. Tämä velvoite koskee myös synnytystoimintaa. Palveluverkkopäätöksen taustaselvityksessä on arvioitu myös päätöksen vaikutuksia kielelliseen palveluun. Siinä on todettu, että Porvoon sairaalan henkilöstö on merkittävän kaksikielistä. Vuonna 2020 349 henkilöä (65,8 % henkilöstöstä) Porvoon sairaalassa sai kielenkäyttölisää toisen kotimaisen kielen perusteella.

Palveluverkkopäätöksen tosiasialliset vaikutukset Porvoon sairaalaan ovat kuitenkin huomattavan vähäiset, kuten edellä on todettu. Lohjan sairaalassa puolestaan kielenkäyttölisää saavien osuus on selvästi vähäisempi eli 125 henkilöä (19,7 % henkilöstöstä). Asiassa on syytä huomata myös se, että Meilahden, Jorvin ja Peijaksen alueella (entinen Hyks-sairaanhoidoalue) kielenkäyttölisää sai 1928 henkilöä (12,8 % henkilöstöstä), jonka tulisi myös mahdollistaa omakielinen palvelu. Ehdotettujen muutosten arvioidut vaikutukset omakieliseen palveluun eivät näin ole merkittäviä, koska Porvoon sairaalaan ehdotetut muutokset ovat sairaalan kokonaisuuteen nähden vähäisiä eikä Lohjan ja Hyksin välinen ero kielellisessä palvelukyvyssä ei ole suuri. Jos kielellistä palvelukykyä tarkastellaan synnytystoiminnan osalta, ei ero tällöinkään ole merkittävä. Naistenlinikalla kielenkäyttölisää sai 12,0 % henkilöstöstä ja -Lohjan sairaalassa mainittu 19,7 %. Enemmistö ruotsin kielellä asioivista synnyttäjistä synnyttää joko Naistenlinikalla tai Jorvissa. Vuonna 2023 ruotsiksi asioineita synnyttäjiä oli Lohjalla 181 (15,2 % kaikista synnyttäjistä), Jorvissa 190 (4,5 %) ja Naistenlinikalla 336 (4,2 %).

Yhteenvedona voidaan todeta, että päätöksellä ei voida todeta olevan erityisiä kielteisiä vaikutuksia kielellisten oikeuksien toteutumiseen. Myös Naistenlinikalla ja Jorvissa on riittävästi ruotsin- tai kaksikielistä henkilökuntaa kielellisen palvelun järjestämiseen. Päätöstä ei voi pitää lainvastaisena tai epätarkoituksenmukaisena tällä perusteella.

5.7 Sidonnaisuusrekisteri ja sen ajantasaisuus

Oikaisuvaatimuksissa todetaan, että HUSin sidonnaisuusrekisteri ei sisällä kaikkia HUSin luottamushenkilöillä olevia kuntien ja hyvinvointialueiden luottamustoimia. Hyvinvointialuelain 89.1 §:n mukaan lainkohdassa tarkoitettujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä HUSille sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeino toimintaa harjoittavissa yritysissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. 89.3 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset yhtymäkokouksen tiedoksi. Edellä tarkoitettujen kuntien ja hyvinvointialueiden luottamustoimet voisivat olla lainkohdan tarkoittamia "muuta sidonnaisuuksia, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoidossa".

Kuntaliitto on suosittanut, että henkilön ollessa ilmoitusvelvollinen useassa kunnallisessa viranomaisessa, tulisi henkilön tehdä sidonnaisuusilmoitus ensisijaisesti oman kuntansa tarkastuslautakunnalle. Suosituksessa todetaan lisäksi, että laki ei kuitenkaan estä menettelyä, jossa henkilö tekee kaksi eri sidonnaisuusilmoitusta eri viranomaisille. (Kirsi Lamberg - Alexander Eriksson, Sidonnaisuuksien ilmoittaminen kunnassa. 3. täyd. p. Kuntaliitto 2023, s. 9).

Esitetty väite pitää sinänsä paikkansa. HUSin luottamushenkilöt ovat toimineet edellä kuvatun suosituksen mukaisesti, ja ilmoittaneet luottamustoimensa ensisijaisesti oman kuntansa tarkastuslautakunnalle. Tämä ei kuitenkaan johda siihen, että oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös muuttuisi jollain tapaa lainvastaiseksi.

5.8 Esteellisyysväitteet

Inkoon ja Siuntion kuntien oikaisuvaatimuksissa on esitetty useita esteellisyysväitteitä, jotka kohdistuvat HUSin yhtymähallituksen jäseniin ja hallintosäännön 93.1 §:n tarkoittamiin yhtymähallituksessa puhe- ja läsnäolo-oikeutettuihin HUSin jäsenten edustajiin. Esteellisyysväitteitä on kohdistettu luottamushenkilöihin ja puhe- ja läsnäolo-oikeutettuihin, jotka ovat samanaikaisesti Uudenmaan alueen kunnan- tai kaupunginhallitusten jäseniä tai varajäseniä, HUS-yhtymän jäsenten aluehallitusten jäseniä tai varajäseniä taikka HUS-yhtymän jäsenten toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa.

Hallintolain 27 §:n mukaan viranhaltija tai luottamushenkilö ei saa esteellisenä osallistua asian käsittelyyn tai olla läsnä sitä käsiteltäessä. Esteellisyys kattaa sekä päätöksenteon että asian valmistelun lukuun ottamatta ns. teknisiä valmistelutoimia. Tietyissä asiassa esteellisen henkilön tulee poistua toimielimen kokouksesta koko asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Esteellisyysperusteista säädetään hallintolain 28 §:ssä. Esitetyissä väitteissä on kyse lainkohdan 5)-kohdan tarkoittamasta yhteisöjäävistä. Sen mukaan esteellisyys syntyy, jos henkilö tai hänen läheisensä on "hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa". Läheisellä tarkoitetaan tässä puolisoa ja lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa ja muuten erityisen läheistä henkilöä samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa.

Esteellisyyskysymyksiä palveluverkkopäätösten yhteydessä on arvioitu edellä viitatussa Itä-Suomen hallinto-oikeuden 3.5.2024 antamassa päätöksessä

17.6.2024

HUS/8233/2023

1055/2024. Esteellisyyskysymyksistä hyvinvointialueiden palveluverkkopäätösten yhteydessä ei toistaiseksi ole enempää oikeuskäytäntöä, joten mainittua päätöstä on syytä pitää ohjeena esteellisyyskysymysten arvioinnissa. Kuten edellä todetaan, eivät kunnat ole mainitun päätöksen mukaan palveluverkkopäätöksen asianosaisia. Samaisessa päätöksessä todetaan kuitenkin lisäksi, että palveluverkkopäätöksen ratkaisulla voidaan katsoa olevan erityisiä vaikutuksia hyvinvointialueiden jäsenkunnille, niiden alueella oleville palveluille ja siten kyseisten kuntien asukkaille. Tätä perustellaan siten, että toimipisteiden sijaintia koskevalla palveluverkkopäätöksellä on vaikutusta paitsi kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen käyttöön, niin myös kunnassa oleviin työpaikkoihin, kuntien palvelutarjontaan ja siten kuntien yleiseen elinvoimaisuuteen. Kunnilla ja kunnanhallitusten jäsenillä on objektiivisesti arvioiden intressi pyrkiä säilyttämään terveyspalvelut oman kunnan alueella, minkä voidaan katsoa olennaisesti heikentävän luottamusta päätöksentekoon ja sen objektiivisuuteen. Hallinto-oikeus on mainituilla perusteilla katsonut, että palveluverkkopäätöksestä on ollut odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hyvinvointialueen jäsenkunnille hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Mainitun hallinto-oikeuden päätöksen merkityksellisessä tosiseikastossa on erinäisiä eroja verrattuna HUSin palveluverkkopäätökseen. Hallinto-oikeuden päätöksessä viitataan nimenomaisesti toimipisteiden sijaintia koskevaan palveluverkkopäätökseen. HUSin palveluverkkopäätös ei ole koskenut toimipisteiden sijaintia, vaan palveluvalikoimaa toimipisteissä. Esteellisyysväitteet ovat oikaisuvaatimuksissa kohdistettuja kunnanhallitusten jäsenten ja varajäsenien lisäksi HUSin jäsenenä olevien hyvinvointialueiden aluehallitusten jäseniin ja varajäseniin sekä näiden toimitusjohtajiin ja vastaavassa asemassa oleviin. Tätä on perusteltu JärjL 7 §:llä, jonka mukaan "Hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä." Erona kuntiin on kuitenkin se, että hyvinvointialueella ei ole yleistä toimialaa, eikä hyvinvointialueen tehtävänä ole edistää alueensa elinvoimaisuutta. Tämän eroavaisuuden voi tiivistää siten, että hyvinvointialueen toimialaan ei kuulu toimia maantieteellisen alueensa ja sen asukkaiden edunvalvojana, vaan tämä edunvalvontatehtävä kuuluu kunnille. Lisäksi on huomioitava se, että HUS-yhtymän jäsenet toisaalta ohjaavat HUS-yhtymää, vaikka luonnollisesti HUS-yhtymän järjestämisvastuu ja yhtymähallituksen velvoitteet ovat erillisiä sen jäsenten järjestämisvastuusta ja velvoitteista.

Edellä mainituin perustein on melko todennäköistä, vaikka ei tosin varmaa, että Uudenmaan alueen kuntien ja kaupunkien hallitusten jäsenet ja varajäsenet ovat olleet esteellisiä osallistumaan HUSin palveluverkkopäätöksen valmisteluun ja päätöksentekoon. Edelleen on todettava, että on mahdollista, että myös HUSin jäsenenä olevien hyvinvointialueiden aluehallitusten jäsenet, varajäsenet sekä toimitusjohtajat ja vastaavassa asemassa olevat ovat myös olleet esteellisiä

17.6.2024

HUS/8233/2023

osallistumaan HUSin palveluverkkopäätöksen valmisteluun ja päätöksentekoon. Etenkin jälkimmäisen väitteen osalta esteellisyden syntymistä on vaikea arvioida.

Esteellisyys voi syntyä samoin perustein myös hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohdan palvelussuhdejäävin perusteella. Tämä tarkoittaa sitä, että tällöin Uudenmaan kuntien ja kaupunkien sekä hyvinvointialueiden palveluksessa olevat olisivat esteellisiä. Jos esteellisyys syntyy edellisessä kappaleessa kuvatulla tavalla yhteisöjäävin perustella, syntyy se tällöin myös palvelussuhdejäävin perusteella. Kuten todettu, on esteellisyden syntymistä etenkin Uudenmaan hyvinvointialueiden osalta vaikea arvioida.

HUSin toiminnan ja talouden suunnittelun kannalta olisi kuitenkin tarpeellista, että palveluverkkopäätös saisi lainvoiman eivätkä esteellisyysväitteet rasittaisi sitä. Ns. varovaisuusperiaatteen mukaisesti olisi aiheellista katsoa edellisessä kappaleessa mainittujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden olleen esteellisiä ja korjata sanottu esteellisyys.

Jos mainitut luottamushenkilöt ja viranhaltijat katsotaan esteelliseksi, koskee esteellisyys seuraavia yhtymähallituksen jäseniä, varajäseniä ja puhe- ja läsnäolo-oikeutettuja (suluissa mainittu tehtävä, johon esteellisyys perustuu):

Yhtymähallituksen jäsenet

- Anna Vuorjoki, työnantaja Helsingin kaupunki
- Mikko Piirtola, aluehallituksen jäsen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Markku Sistonen, työnantaja Espoon kaupunki
- Karin Cederlöf, kaupunginhallituksen varajäsen, Espoon kaupunki, aluehallituksen varajäsen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Heli Hakala, kaupunginhallituksen varajäsen, Vantaan kaupunki, työnantaja Vantaan kaupunki
- Pirkko Letto, aluehallituksen jäsen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, työnantaja Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Annika Kokko, aluehallituksen jäsen, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Elin Blomqvist-Valtonen, kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja, Porvoon kaupunki

Yhtymähallituksen varajäsenet

- Maritta Hyvärinen, työnantaja Espoon kaupunki
- Mimi Rantanen, työnantaja Helsingin kaupunki
- Aino Laine, työnantaja Helsingin kaupunki
- Sirpa Peura, aluehallituksen varajäsen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Puhe- ja läsnäolo-oikeutetut

- Daniel Sazonov, kaupunginhallituksen jäsen, Helsingin kaupunki
- Juha Jolkkonen, johtava asema, Helsingin kaupunki
- Sanna Svahn, johtava asema, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Mia Laiho, kaupunginhallituksen jäsen, Espoon kaupunki, aluehallituksen puheenjohtaja, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Timo Aronkytö, johtava asema, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
- Maarit Raja-aho, kaupunginhallituksen jäsen, Vantaan kaupunki, aluehallituksen puheenjohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
- Kristiina Kariniemi-Örmälä, johtava asema, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Helinä Perttu, aluehallituksen puheenjohtaja, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Max Lönnqvist, johtava asema, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
- Mikaela Nylander, aluehallituksen puheenjohtaja, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Edellä olevat tiedot on saatu julkisista lähteistä. Luettelo ei välttämättä ole tyhjentävä, koska kaikkea tietoa yhtymähallituksen jäsenten ja varajäsenten työnantajista ei ole julkisesti saatavilla. Esteellisyys voi syntyä myös edellä mainittujen läheisten kautta. Kaikkien kokouksessa läsnä olevien tulee itsenäisesti arvioida mahdollinen esteellisyytensä.

6. Esteellisyyden korjaaminen

Hallintolain 50 §:ssä säädetään asiavirheen korjaamisesta seuraavasti:

"Viranomainen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos:

- 1) päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen;
- 2) päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen;
- 3) päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe; tai
- 4) asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Päätös voidaan korjata 1 momentin 1-3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Asianosaisen suostumusta ei kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Päätös voidaan korjata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa ainoastaan asianosaisen eduksi".

17.6.2024

HUS/8233/2023

Hallintolain 52 §:ssä säädetään korjaamisasian vireilletulosta ja käsittelystä seuraavasti:

"Viranomaisen käsittelee korjaamisasian omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Aloite on tehtävä tai vaatimus virheen korjaamiseksi on esitettävä viiden vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä.

Asiavirheen korjaaminen edellyttää, että asia käsitellään uudelleen ja asiassa annetaan uusi päätös. Kirjoitusvirhe korjataan korvaamalla virheen sisältävä toimituskirja korjatulla toimituskirjalla. Asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen kirjoitusvirheen korjaamista, jollei se ole tarpeetonta.

Asia- tai kirjoitusvirheen korjaamisesta on tehtävä merkintä alkuperäisen päätöksen taltiokappaleeseen tai viranomaisen käytössä olevaan tietojärjestelmään. Uusi tai korjattu toimituskirja on annettava asianosaiselle maksutta."

Menettelyvirheellä tarkoitetaan päätöksen tekoa edeltävässä ja siihen liittyvässä asian käsittelyssä tapahtunutta virhettä. Koska hallintolaki määrittelee menettelyllisen oikeusturvan keskeiset perusteet, tyypillinen menettelyvirhe on juuri hallintolain menettelyä koskevan säännöksen noudattamatta jättäminen. Yleisimpiä menettelyvirheitä ovat esteellisen henkilön osallistuminen asian käsittelyyn (Olli Mäenpää, Hallinto-oikeus, 3. uud. p., Alma Talent 2023, s. 591).

Korjaamisen kohteena ovat päätöksessä olevat ja päätöksentekomenettelyssä tapahtuneet virheet, joten korjaamiskelpoisia ovat yleensä kaikki hallintoasian ratkaisun sisältävät virheet (Olli Mäenpää, Hallinto-oikeus, 3. uud. p., Alma Talent 2023, s. 594).

Asia- ja menettelyvirhe korjataan niin, että asia käsitellään ja ratkaistaan uudelleen. Uudelleen käsittely edellyttää, että viranomaisen ensin poistaa virheellisen päätöksensä. Päätöksen poistamisen jälkeen seuraa uusi käsittely, jonka perusteella annetaan uusi päätös (Olli Mäenpää, Hallinto-oikeus, 3. uud. p., Alma Talent 2023, s. 595).

Koska asiassa ei ole asianosaisia, ei ketään ole tarpeen kuulla ennen asian ratkaisemista.

Palveluverkkoasian uusi käsittely on valmisteltu erikseen yhtymähallituksen 17.6.2024 kokouksen esityslistalle.

7. Yhtymähallituksen kokoonpanosta päätöksenteossa

Sekä menettelyvirheen korjaava päätös että palveluverkkoasian uusi käsittely ja päätös tehdään edellä sanotun mukaisesti siten, että esteelliset henkilöt poistuvat kokoustilasta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätösesitys

Yhtymähallitus päättää

1. hylätä Hangon kaupungin, Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan oikaisuvaatimukset,
2. hyväksyä Inkoon kunnan ja Siuntion kunnan oikaisuvaatimukset ja todeta, että oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä rasittaa esteellisyyteen perustuva menettelyvirhe ja
3. poistaa menettelyvirheen perusteella virheellisen päätöksensä 6.5.2024 § 49 'Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö'.

Asian käsittely

Merkittiin, että kokouksesta poistuivat ennen asian käsittelyn aloittamista yhtymähallituksen jäsenet Blomqvist-Valtonen, Hakala, Kokko, Letto ja Sistonen. Kokouksesta poistuivat myös Sazonov, Laiho, Raja-aho ja Perttu.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti, että Mikko Piirtola on esteellinen käsittelemään tätä asiaa 79 § ja seuraavaa asiaa 80 § Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallituksen jäsenenä (yhteisöjäävi), koska hyvinvointialueelle on asian ratkaisusta odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Puheenjohtaja totesi, että hallintosäännön 103.2 §:n mukaan esteellisyyttä koskeva asia tulee saattaa yhtymähallituksen ratkaistavaksi. Mikko Piirtola ilmoitti, että pitää esteellisyysväitettä lakiin perustumattomana ja poistui kokouksesta. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että ne jotka katsovat Piirtolan olevan esteellinen äänestävät JAA ja jotka eivät katso Piirtolan olevan esteellinen äänestävät EI. Yhtymähallitus hyväksyi esityksen äänestysjärjestykseksi. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 10 JAA-ääntä (Braskén, Karhu, Muurinen, Portaankorva, Reijula, Räf, Soininvaara, Vesikansa, Vuorjoki ja Rautava) ja yksi EI -ääni (Taipale).

Puheenjohtaja totesi, että yhtymähallitus oli katsonut Mikko Piirtolan esteelliseksi yhteisöjääviin perustuen tässä asiassa 79 § ja seuraavassa asiassa 80 §. Ilkka Taipale ilmoitti eriävän mielipiteensä päätökseen.

Merkittiin lisäksi, että Raaseporin kaupunki oli tehnyt oikaisuvaatimuksen

yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49. Oikaisuvaatimus saapui määräajan jälkeen 14.6.2024 ja se tulee näin jättää tutkimatta.

Päätös

Yhtymähallitus päätti

1. jättää Raaseporin kaupungin oikaisuvaatimuksen myöhässä saapuneena tutkimatta,
2. hylätä Hangon kaupungin, Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan oikaisuvaatimukset,
3. hyväksyä Inkoon kunnan ja Siuntion kunnan oikaisuvaatimukset ja todeta, että oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä rasittaa esteellisyyteen perustuva menettelyvirhe ja
4. poistaa menettelyvirheen perusteella virheellisen päätöksensä 6.5.2024 § 49 'Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö'.

Julkisuus

Julkinen

Päätösvallan peruste

Perussopimus 13 §, hyvinvointialuelaki 139 §

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Tiedoksi

Hangon kaupunki
Inkoon kunta
Karkkilan kaupunki
Raaseporin kaupunki
Siuntion kunta
Vihdin kunta
Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki

17.6.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET JA -KIELLOT

Seuraavassa mainittuihin päätöksiin ei saa hakea muutosta.

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä hyvinvointialuelain (611/2021) 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, pykälät: 81, 83, 84, 85 §

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n tai muiden säädösten mukaan ei seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla, valituskieltojen perusteet ja pykälät:

Päätöksiin liittyvien yksityisoikeudellisten asioiden käsittely kuuluu Helsingin kärjäoikeuden toimivaltaan, pykälät:

Tämän kokouksen päätöksiin voi hakea muutosta jäljempänä annettujen ohjeiden mukaisesti.

Oikaisuvaatimusohje, ohje kohdassa 1, pykälät: 80, 82 §

Koska tässä mainituista päätöksistä voidaan tehdä oikaisuvaatimus, ei niihin saa hakea muutosta valittamalla.

Hankinta-asia, ohjeet kohdissa 2 ja 3, pykälät:

Aluevalitus Helsingin hallinto-oikeudelle, ohje kohdassa 4, pykälät: 79 §

Hallintovalitus Helsingin hallinto-oikeudelle, ohje kohdassa 4, pykälät:

1. OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). HUS-yhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saavat tehdä myös HUS-yhtymän jäsenenä oleva hyvinvointialue, Helsingin kaupunki ja näiden jäsenet. Oikaisuvaatimus tehdään kirjallisena.

Oikaisuvaatimuskielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä eikä päätöksestä,

17.6.2024

johon haetaan muutosta muun lain kuin hyvinvointialuelain (611/2021) nojalla.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Yhtymähallituksen päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan yhtymähallitukselle.

Konsernijaoston päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan yhtymähallitukselle.

Tarkastuslautakunnan päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan tarkastuslautakunnalle.

Yhtymähallitus käsittelee oikaisuvaatimuksen myös silloin, jos se on käyttänyt hyvinvointialuelain (611/2021) 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan jaoston tai lautakunnan päätökseen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto taikka arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa perille ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon vaaditaan oikaisua,
- miltä kohdin päätökseen vaaditaan oikaisua ja mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi,
- oikaisuvaatimuksen perustelut,
- mihin oikaisuvaatimusoikeus perustuu, ellei oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös kohdistu sen tekijään,
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot,
- mahdollisen asiamiehen tai laillisen edustajan yhteystiedot sekä
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaan liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös oikaisuvaatimusohjeineen,

17.6.2024

- selvitys siitä, milloin oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimusviranomaisen päätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Asianosaisen tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle osoitettu oikaisuvaatimus HUS Kirjaamoon, jonka yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen HUS Kirjaamon asiakaspalveluajan päättymistä. Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai faksilla taikka sähköpostilla.

2. OIKAISUOHJE

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) (hankintalaki) 132-134 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankinto-oikaisun. Hankinto-oikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Hankinto-oikaisu tehdään kirjallisena.

Hankinto-oikaisun käsittelevä viranomainen

Hankinto-oikaisu osoitetaan hankintapäätöksen tehneelle toimielimelle tai viranhaltijalle hankintayksikköön.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Hankinto-oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei

17.6.2024

asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, vaatimuksen saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi

- asianosaisen nimi ja kotikunta,
- postiosoite ja muut yhteystiedot, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa,
- päätös, johon haetaan oikaisua sekä
- miltä osin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet.

Jos puhevaltaa käyttää muu kuin asianosainen itse, on vaatimuksessa mainittava myös tämän henkilön nimi, kotikunta, postiosoite ja muut yhteystiedot, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos vaatimus toimitetaan kirjeenä, on asianosaisen tai hänen laillisen edustajansa taikka asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava vaatimus. Tarvittaessa voidaan vaatimuksen tekijää pyytää toimittamaan sähköpostilla saapuneesta vaatimuksesta alkuperäinen allekirjoitettu kappale, mikäli on syytä epäillä asiakirjan aitoutta, eheyttä ja muuttumattomuutta (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003).

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintapäätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta. Kirjaamon yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan julkisuuslain (621/1999) säännöksiä.

17.6.2024

Toimitusosoite

Asianosaisen tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava hankintaoikaisun käsittelevälle viranomaiselle osoitetut vaatimukset HUS Kirjaamoon. Kirjaamon yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Vaatus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Omalla vastuulla vaatimuksen voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai faksilla taikka sähköpostilla.

3. VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valitusoikeus koskee kansallisen kynnysarvon ja EU-kynnysarvon ylittävistä julkisista hankinnoista annettuja päätöksiä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta hyvinvointialuelain (611/2021) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsitteilylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Jos hankinnassa on menetelty hankintalain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti, voi se, jota asia koskee tai muu hankintalain 145 §:ssä mainittu taho, saattaa asian valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi ja käyttää asiassa puhevaltaa.

Markkinaoikeus ei käsittele hakemusta, jonka ennakoitu arvo on pienempi kuin hankintalain 25 §:ssä säädetty kynnysarvot.

Markkinaoikeuden käytettävissä olevista seuraamuksista on säädetty hankintalain 16 luvussa.

Päätös ei sido yhtymää ennen kuin on selvinnyt, käyttääkö ylempi toimielin asiassa hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeutta.

17.6.2024

Sopimus ei synny päätöksen tiedoksiannolla. Hankintalain 128 §:n mukaan hankintayksikön on päätöksen tekemisen jälkeen tehtävä hankintaa koskeva kirjallinen sopimus. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintasopimus voidaan tehdä ja panna täytäntöön aikaisintaan 14 päivän kuluttua päätöksen tiedoksiannosta

Valituslupa

Hankintalain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa.

Lupa on myönnettävä, jos:

1. asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
2. siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valituksen määräaika

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta mukaan määräaikaan.

17.6.2024

Jos vireillepanoajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, asiakirjat saa toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- hankinta-asia, jota valitus koskee ja
- valittajan vaatimukset ja niiden perusteet
- puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, jota vaaditaan muutettavaksi, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys vireillepanoajan alkamisen ajankohdasta.

Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Hankintapäätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan julkisuuslain (621/1999) säännöksiä.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle asianomaisen kirjaamon osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen.

Valituksen toimittaminen

17.6.2024

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle, jonka yhteystiedot ovat:

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 3300
Faksi: 029 564 3314
markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, faksin tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään.

Asian käsittelystä markkinaoikeudessa peritään voimassa olevan lain mukainen oikeudenkäyntimaksu.

(Tuomioistuinmaksulaki, 1455/2015:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>)

4. VALITUSOSOITUS HELSINGIN HALLINTO-OIKEUTEEN**Valitusoikeus**

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös oikaisuvaatimuksen johdosta on muuttunut, tai jos kyse on valtuuston päätöksestä, päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), yhtymän jäsenkunta sekä kunnan jäsen.

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

1. päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
2. päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa, tai
3. päätös on muuten lainvastainen.

17.6.2024

Hallintovalituksen saa tehdä päätöksestä, jolla hallintoasia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valituskielto

Aluevalitusta tai hallintovalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvasta asiasta ei saa valittaa hyvinvointialuelain (611/2021) nojalla eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) nojalla. Valituskielto perustuu hankintalain 163 §:ään.

Valitusaika

Kirjallinen valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto taikka arkilauantai, saa valituksen toimittaa perille ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- vaatimusten perustelut,
- mihin valitusoikeus perustuu, ellei valituksen kohteena oleva päätös kohdistu valittajaan,
- valittajan nimi, kotikunta ja yhteystiedot,
- mahdollisen asiamiehen tai laillisen edustajan yhteystiedot sekä
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin

17.6.2024

toimitettu viranomaiselle.

Valituksen kohteena olevan päätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Valituksen perille toimittaminen

Valittajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava valitus Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka yhteystiedot ovat:

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 2000
Faksi: 029 564 2079
helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Asiakirjat toimitetaan perille omalla vastuulla postitse, lähetin välityksellä taikka faksilla tai sähköpostilla. Valitus on liitteineen toimitettava perille siten, että se ehtii perille hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä.

Hallinto-oikeudessa suoritettavasta valituksen käsittelystä perittävän oikeudenkäyntimaksun edellytykset ja suuruus määräytyvät tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaisesti. Jos oikeudenkäyntimaksu peritään, sen suuruus on 270 €.

(Tuomioistuinmaksulaki:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>)

5. YHTEYSTIEDOT

HUS Kirjaamo

Postiosoite: PL 200, 00029 HUS
Käyntiosoite: Marjaniementie 74, Iiris-keskus, 00930 Helsinki
Puhelinvaihe: 09 4711
Puhelin: 050 428 7837
Faksi: 09 471 75500
Sähköposti: kirjaamo@hus.fi
Asiakaspalvelu arkisin klo 9.00-15.00.

HAO Helsinki

Lähtettäjä: noreply-asha <noreply-asha@hus.fi>
Lähetetty: tiistai 18. kesäkuuta 2024 12.53
Vastaanottaja: Inkoon kunta
Aihe: Yhtymähallitus 17.6.2024 § 79 Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö
Liitteet: yhtymahallitus_17.6.2024_79_oikaisuvaatimukset_yhtymahallituksen_paatoksesta_6.5.2024_49_taloud.pdf

Hei

Tiedoksi oheinen pöytäkirjanote HUS-yhtymän hallituksen kokouksesta 17.6.2024 § 79.

Ystävällisin terveisin
johtoon sihteeri Krisiina Miettinen
HUS Konsernipalvelut, Laki- ja hallintoasiat

Tämä viesti on lähetetty Valmu-järjestelmästä. Älä vastaa tähän viestiin.

HUS-yhtymä/ Yhtymähallitus

PL 200

00029 HUS

Oikaisuvaatimus HUS yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 49 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”

Inkoon kunta vaatii oikaisua HUS yhtymähallituksen päätökseen 6.5.2024 49 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”.

Inkoon kunta vaatii päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimisesti ratkaistu.

Perustelut oikaisuvaatimukselle

1. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

HUS-yhtymä on hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 58 §:ssä tarkoitettu hyvinvointiyhtymä ja siihen sovelletaan, mitä hyvinvointialueesta annetun lain 8 luvussa säädetään hyvinvointiyhtymästä, jollei laissa (615/2021) toisin säädetä. Siihen sovelletaan myös, mitä mainitun lain 15–21 ja 33 §:ssä säädetään. Hyvinvointialuelain (611/2021) § 69 1. mom. mukaan hyvinvointiyhtymään sovelletaan, mitä hyvinvointialueesta säädetään 1, 4, 6, 11, 22, 26, 27, 29, 30 ja 34 §:ssä, 6 luvussa, 43, 44, 48–50 §:ssä sekä 10–16 luvussa.

HUS-yhtymän järjestäessä tämän lain nojalla terveydenhuoltoa siihen sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4, 5, 8–20, 22–26, 29, 30, 32 ja 34–39 §:ssä, 6 ja 7 luvussa sekä 56, 56 a, 57, 59 ja 61 §:ssä säädetään hyvinvointialueesta.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 29 § säättää osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Pykälän mukaan on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä. Inkoon kunta toteaa, ettei Inkoon kunnalta ole pyydetty lausuntoa HUS-yhtymän suunnitelmista palveluverkon suhteen, eikä Inkoon kunnan kanssa ole tehty muutoinkaan asiassa yhteistyötä. Inkoon kunnalla ei ole näin ollen ollut mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa päätettävänä olleeseen asiaan, vaikka HUSin yhtymähallituksen 6.5.2024 § 49 tehdyllä päätöksellä voidaan katsoa olevan erityisiä vaikutuksia alueen kunnille, niiden alueella oleville palveluille ja tätä kautta kuntien asukkaille.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 34 §:ssä todetaan, että toiminnasta on tiedotettava alueen asukkaille, palvelujen käyttäjille sekä järjestöille ja muille yhteisöille. Hyvinvointialueen tulee antaa riittävästi tietoja hyvinvointialueen järjestämistä palveluista, taloudesta, hyvinvointialueen hallinnossa valmistelussa olevista asioista ja niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Hyvinvointialueen on tiedotettava siitä, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Mitä ko. pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan myös hyvinvointiyhtymään. Inkoon kunta ei ole mielestään saanut riittävästi tietoa HUS:n suunnitelmista talouden sopeuttamisohjelmasta ja palveluverkkotyössä. Tiedossa ei esimerkiksi ole millaisia vaikutusten arviointeja on tehty.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021) 8 § säättää muun muassa, että HUS-yhtymän on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä Uudenmaan maakunnan kuntien ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa. Inkoon kunnan näkökulmasta HUS-yhtymä ei ole tehnyt hyvinvointialueuudistuksen jälkeen, eikä etenkään palveluverkkotyön valmistelussa minkäänlaista yhteistyötä alueen kuntien kanssa. Inkoon kunnalta ole pyydetty lausuntoa HUS-yhtymän suunnitelmista palveluverkon suhteen, eikä Inkoon kunnan kanssa ole tehty muutoinkaan asiassa yhteistyötä. Inkoon kunta kysyy, onko HUS-yhtymä mielestään

toiminut asiassa voimassa olevien lakien mukaan. Entä onko asioiden valmistelu sekä niistä tiedottaminen ollut hyvän hallinnon mukaista?

Yllä mainittujen seikkojen perusteella Inkoon kunta näkee, että päätösprosessi ei ole sujunut lain vaatimusten mukaan ja että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Näin ollen Inkoon kunta vaatii päätöksen kumoamista, asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

2. Kielelliset oikeudet

2.1 Kieliryhmien tasa-arvo

Perustuslain 17 §:n mukaan julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan. Hallituksen esityksessä perusoikeussäännösten muuttamisesta todettiin, että kielten muodollisesti yhdenvertaisen kohtelun lisäksi § 17 edellyttää myös suomen- ja ruotsinkielisen väestön tosiasiallisen tasa-arvon turvaamista (RP 309/1993). Säädöksellä on merkitystä yhteiskunnallisia palveluita, kuten sosiaali- ja terveyspalveluita, järjestettäessä. Käytännössä tämä saattaa kielellisistä syistä johtuen edellyttää erityisratkaisuja. Lohjan synnytytosaston sulkeminen ei vaikuta vain ruotsinkieliseen vaan myös suomenkieliseen väestöön Länsi-Uudellamaalla. Lakkauttamalla hyvin toimiva ratkaisu ruotsinkielisten palveluiden tarjoamiselle ilman suunnitelmaa tämän palvelun varmistamiselle jatkossa, päätös saattaa käytännössä johtaa kieliryhmien tasa-arvoisuuden vaarantumiseen.

2.2 Vaikutusten arviointi

Koska Lohjan synnytytosasto on profiloitunut ruotsinkielisiä palveluja tarjoavana osastona, ja koska päätös osaston sulkemisesta hyvin todennäköisesti tulee vaikuttamaan Länsi-Uudenmaan ruotsinkielisen väestön mahdollisuuksiin saada synnytyshoitoa omalla kielellään, päätöksen vaikutuksista kielellisten oikeuksien toteutumiseen olisi pitänyt tehdä perusteellinen ennakoarviointi (ns. kielellisten oikeuksien arviointi). Tällaisessa ennakoarvioinnissa olisi pitänyt käsitellä vähintäänkin seuraavaa:

1. Päätöksen vaikutukset kielellisten oikeuksien varmistamiseen sekä lyhyellä että pitkällä tähtäimellä.
2. Millä tavalla HUS aikoo taata näiden palveluiden yhdenvertainen saatavuus suomen- ja ruotsinkielisille jatkossa: koska hyvin toimivaa ruotsinkielistä palvelua tarjoava osasto lakkautetaan, tulisi myös esittää suunnitelmia ruotsinkielisten palveluiden jatkumiselle toisessa sairaalassa (esim. selvittämällä kielellisestä näkökulmasta henkilökunnan siirtämistä, jotta henkilökunta pysyy yhtenäisenä ja jatkaa työssään). Nykytilanteessa Lohjan synnytytosasto on tärkeä palveluyksikkö kielellisten oikeuksien varmistamiseksi synnytystoiminnassa Länsi-Uudellamaalla. Jos palvelun jatkumiselle ei ole laadittu suunnitelmaa, vaikutuksena on mitä suurimmalla todennäköisyydellä ruotsinkielisten palveluiden heikkeneminen HUSin synnytystoiminnassa.
3. Tulevaisuuden näkökulma on erittäin tärkeä, sillä päätös toimii perustana hallintomallille, jonka tulee toimia vielä pitkään. Näin ollen arvioinnissa tulisi erityisesti keskittyä yhdenvertaisten kielellisten oikeuksien turvaamiseen pitkällä tähtäimellä.
4. Kielellisten oikeuksien arviointi tulee aina tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa valmisteluprosessia, jotta vaihtoehtoisten ratkaisumallienvälistä valintaa voidaan vielä harkita. HUSin lakisäätöinen velvollisuus turvata kielelliset perusoikeudet edellyttää kielelliset oikeudet parhaiten turvaavan ratkaisumallin valitsemista. Lohjan synnytytosaston säilyttäminen sisältyy näihin, viitaten yksikön tosiasiallisiin edellytyksiin tarjota ruotsinkielistä palvelua.
5. HUSin kaksikielisyysohjelmassa 2023–2027 todetaan myös seuraavaa: ”Ennen päätöksiä, joilla voi olla suuri vaikutus suomen- tai ruotsinkielisen palvelun saatavuuteen, täytyy aina arvioida päätöksen kielelliset seuraukset.”

Kielelliset oikeudet ovat perusoikeuksia, eivätkä ne eroa muista perusoikeuksista. Muun muassa oikeusturva vaarantuu, mikäli kielellisten oikeuksien huomioiminen on puutteellista. Kielellisten

oikeuksien toteutuminen on usein edellytyksenä muiden perusoikeuksien toteutumiselle. Mikäli synnytyshoitoa ei voida taata ruotsin kielellä Länsi-Uudenmaan ruotsinkieliselle väestölle, perustuslain 17 § ja 19 § eivät toteudu, mikä puolestaan vaikuttaa asiakas- ja potilasturvallisuuteen.

Varsinkin koska kansalliskielilautakunta on yhtymähallitukselle antamassaan lausunnossa korostanut, että palveluverkkoselvitys ja Lohjan sairaalan suunniteltu profiilimuutos vaarantavat ruotsinkielisen väestön mahdollisuuksia saada hoitoa äidinkielellään, ja koska lautakunta näkee Lohjan synnytystoiminnan lakkauttamisessa kielteisten vaikutusten riskin kielellisten oikeuksien turvaamiselle, voidaan näyttää, että yhtymähallituksen olisi pitänyt etusijaistaa kielellisten vaikutusten ennakoarviointi päätöksen perustana.

2.3 Päätelmä

Tämän oikaisuvaatimuksen kohdissa 2.1 ja 2.2 mainittuihin perusteluihin nojaten voidaan todeta, että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätös 6.5.2024 49 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” on puutteellinen. Päätös vaarantaa perustuslain 17 § ja 19 § mukaisia perusoikeuksia. Vaikutusarviointia ei ole tehty päätöksen vaikutuksista ja ruotsinkielisten palveluiden turvaamiseksi seudulla jatkossa. Näin ollen HUS-yhtymä on laiminlyönyt lakisääteistä velvollisuuttaan varmistaa kielelliset perusoikeudet ja vaikutusarvioinnin laiminlyöminen takia voidaan todeta päätöksen syntyneen virheellisessä järjestyksessä. Tämän perusteella Inkoon kunta vaatii HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 6.5.2024 49 § ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” kumoamista ja asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

3. Esteellisyys HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksessä 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö”

3.1 Perustelut esteellisyyteen

Esteellisyyksymykset nousivat ajankohtaisiksi, kun hyvinvointialueiden palvelustrategioiden ja palveluverkkojen käsittelyjen yhteydessä alettiin tarkastelemaan yhteisöjääviyttä, josta säädetään hallintolain 28.1 § 5 kohdassa. Näiden kysymysten selkiyttämiseksi esimerkiksi LUVN pyysi monelta eri lainoppineelta lausuntoa asiaan. Näiden lausuntojen perusteella laadittiin yleinen tulkinta asiasta, jota noudatettiin kollektiivisesti Länsi-Uudenmaan alueella palveluverkkoselvityksen käsittelyssä. Pääkohdaksi tässä yleisessä yhteisessä linjauksessa nousi kunnanhallituksen ja aluehallituksen jäsenyyden samanaikaisuus. Henkilö, joka oli samanaikaisesti aluehallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsen tai varajäsen, nähtiin esteellisenä palveluverkkoselvityksen käsittelyssä.

Tätä tulkintaa vahvistaa Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 1055/2024. Päätöksessä todetaan, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen päätös palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, sillä jäsenkuntien luottamushenkilöt ovat olleet kaksoisroolinsa vuoksi esteellisiä osallistumaan valituksenalaisen päätöksen valmisteluun. Hallinto-oikeus katsoi, että hyvinvointialueen jäsenkuntien kaupungin- ja kunnanhallitusten jäsenenä ja varajäsenenä osallistuneet henkilöt ovat hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan perusteella esteellisiä palveluverkkosuunnitelmaa koskevan asian käsittelyyn.

Näiden perusteella voi nähdä selvän linjauksen siitä, että kaksoisrooli kunnanhallituksen jäsenenä tai varajäsenenä ja alueellisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä on peruste hallintolain 28.1 § 5 kohdassa säädettyyn esteellisyyteen. HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätös § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” kokouksessa 6.5.2024 voidaan luonteeltaan rinnastaa hyvinvointialueiden päätöksiin palvelustrategioista. Päätös § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” voidaan jopa nähdä vähemmän periaateluonteisena päätöksenä kuin mihin Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksessään 1055/2024 ottaa kantaa (hyvinvointialueen päätökset palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta). HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätös 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” on luonteeltaan sellainen, jolla on selkeä vaikutus kuntien yleiseen elinvoimaisuuteen, koska päätöksessä linjataan konkreettisista toimista, jotka eivät vaadi erillistä päätöstä. Sairaalat eivät

ainoastaan vaikuta kuntien asukkaiden mahdollisuuteen saada terveydenhuoltoa, vaan ovat lisäksi muun muassa suuria työnantajia, jotka vaikuttavat kuntien elinvoimaisuuteen tälläkin tavalla. Näissä suoraan kuntiin vaikuttavissa päätöksissä yhteisöjääviys korostuu asian käsittelyssä ja näin ollen tämä seikka voidaan katsoa olennaisesti heikentävän luottamusta päätöksentekoon ja sen objektiivisuuteen.

3.2 Kaksoisrooleja omaavat henkilöt (kunnanhallituksen jäsen tai varajäsen)

HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” käsittelyyn päätöksentekijöinä on osallistunut ainakin seuraavat henkilöt, jotka omaavat tässä oikaisuvaatimuksessa kohdassa 3.1 mainittuja kaksoisrooleja:

Elin Blomqvist-Valtonen, Porvoon kaupungin kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja

Karin Cederlöf, Espoon kaupungin kaupunginhallituksen varajäsen

Heli Hakala, Vantaan kaupungin kaupunginhallituksen varajäsen

Lisäksi HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” käsittelyyn on osallistunut läsnäolo-oikeudella ainakin seuraavat henkilöt, jotka omaavat tässä oikaisuvaatimuksessa kohdassa 3.1 mainittuja kaksoisrooleja:

Maarit Raja-aho, Vantaan kaupungin kaupunginhallituksen jäsen

Daniel Sazonov, Helsingin kaupungin kaupunginhallituksen jäsen

Vaikka nämä kaksi henkilöä ovat osallistuneet asian käsittelyyn ainoastaan läsnäolo-oikeudella, ei ole takeita siitä, että he eivät olisivat voineet vaikuttaa päätökseen muilla keinoilla, kuten esimerkiksi puheenvuoroilla. Tämä heikentää luottamusta päätöksentekoon ja sen objektiivisuuteen.

3.3 Aluehallituksen jäsenyys ja esteellisyys

Kuten aiemmin todettiin tämän oikaisuvaatimuksen kohdassa 3.1 HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätös 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” voidaan nähdä päätöksenä, jolla voi olla vaikutusta kuntien yleiseen elinvoimaisuuteen. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 § kirjataan, että ”Hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä.”. Ei ole epäilystä siitä, että HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksellä 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” on vaikutusta hyvinvointialueiden yleiseen elinvoimaisuuteen ja niiden edellytyksiin edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Tämä herättää epäilyksen siitä, että onko päätöksenteko syntynyt objektiivisena, jos päätöksentekoon on osallistunut henkilö, joka omaa kaksoisroolin, koska hän on samaan aikaan päätöstä tehdessä ollut aluehallituksen jäsen tai varajäsen. Noudattamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen 1055/2024 tulkintaa vastaavanlaisesta tilanteesta, voidaan todeta, että tällaisenkin kaksoisroolin omaava henkilö on ollut esteellinen asian käsittelyssä.

3.4 Kaksoisrooleja omaavat henkilöt (aluehallituksen jäsen tai varajäsen)

HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” käsittelyyn päätöksentekijöinä on osallistunut ainakin seuraavat henkilöt, jotka omaavat tässä oikaisuvaatimuksessa kohdassa 3.3 mainittuja kaksoisrooleja:

Karin Cederlöf, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallituksen varajäsen

Annika Kokko, Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallituksen jäsen

Pirkko Letto, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluehallituksen jäsen

Mikko Piirtola, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallituksen jäsen

Lisäksi HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 6.5.2024 § 49 ”Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö” käsittelyyn on osallistunut läsnäolo-oikeudella ainakin seuraavat henkilöt, jotka omaavat tässä oikaisuvaatimuksessa kohdassa 3.3 mainittuja kaksoisrooleja:

Mia Laiho, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallituksen puheenjohtaja

Helinä Perttu, Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallituksen puheenjohtaja

Maarit Raja-Aho, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluehallituksen puheenjohtaja

Vaikka nämä kolme henkilöä ovat osallistuneet asian käsittelyyn ainoastaan läsnäolo-oikeudella, ei ole takeita siitä, että he eivät olisivat voineet vaikuttaa päätökseen muilla keinoilla, kuten esimerkiksi puheenvuoroilla. Tämä heikentää luottamusta päätöksentekoon ja sen objektiivisuuteen.

3.5 Toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa olevan henkilön esteellisyys

Hallintolain 28.1 § 5 kohdassa säädetään, että henkilö, joka on "...toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;" on esteellinen. Tämä tarkoittaa sitä, että kohdissa 3.1 ja 3.3. esitetyt esteellisyyssperustelut tulisi myös soveltaa henkilöihin, jotka ovat toimineet tällaisessa asemassa HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 6.5.2024 § 49 "Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö" päätösajankohdan aikana. Tässä tapauksessa toimitusjohtaja tai sitä vastaavassa asema rinnastettaisiin kunnanjohtajaan tai hyvinvointialuejohtajaan. Mikäli tällaisen aseman omaava henkilö on osallistunut HUS-yhtymän yhtymähallituksen kokoukseen 6.5.2024 hänen olisi tullut jäädä itsensä § 49 "Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö" käsittelystä päätöksenteon luotettavuuden ja sen objektiivisuuden takaamiseksi. Kokouksen pöytäkirjasta ilmenee kuitenkin, että näin ei ole käynyt ja asian käsittelyyn on osallistunut läsnäolo-oikeudella ainakin seuraava henkilö, joka omaa toimitusjohtajan tai sitä vastaavaan aseman kunnassa tai hyvinvointialueessa, johon päätöksellä on suora vaikutus:

Kristiina Kariniemi-Örmälä, Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vt. hyvinvointialuejohtaja

Vaikka tämä henkilö on osallistunut asian käsittelyyn ainoastaan läsnäolo-oikeudella, ei ole takeita siitä, että hän ei olisi voinut vaikuttaa päätökseen muilla keinoilla, kuten esimerkiksi puheenvuoroilla. Tämä heikentää luottamusta päätöksentekoon ja sen objektiivisuuteen.

3.6 Päätelmä

Tämän oikaisuvaatimuksen kohdissa 3.1 ja 3.3 esitettyjen perustelujen ja kohdissa 3.2, 3.4 sekä 3.5 esitettyjen esteellisyyksien myötä Inkoon kunta näkee HUS-yhtymän yhtymähallituksen päätöksen 6.5.2024 § 49 "Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö" syntyneen virheellisessä järjestyksessä ja vaatii päätöksen kumoamista, asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, kunnes asia on lainvoimisesti ratkaistu.

Lisäksi Inkoon kunta vaatii, että esteellisten henkilöiden osallistuminen päätöksen valmisteluun selvitetään perusteellisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että kokonaisvaltaisesti tarkastellaan miten tässä oikaisuvaatimuksessa mainitut esteelliset henkilöt ovat osallistuneet päätöksen laatimiseen sen eri vaiheissa eri toimielimissä (esim. HUS-yhtymän työvaliokunnassa). Kaikki mahdollinen esteellisyys, mikä on saattanut vaikuttaa päätöksen objektiivisuuteen, tulee eliminoida ja päätös tulee palauttaa valmisteluun siihen asti, kunnes esteellisyyksiä ei ilmene, jotta luottamus päätöksentekoon ja sen objektiivisuuteen voidaan taata.

Oikaisuvaatimusoikeus

Yhtymähallituksen 6.5.2024 kokouksen pykälään 49 voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). HUS-yhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saavat tehdä myös HUS-yhtymän jäsenenä oleva hyvinvointialue, Helsingin kaupunki ja näiden jäsenet. Inkoon kunta tekee Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen jäsenenä oikaisuvaatimuksen yhtymähallituksen päätökseen.

Selvitys oikaisuvaatimuksen aikataulusta:

HUS yhtymähallituksen pöytäkirja on ollut nähtävänä HUSin verkkosivuilla 7.5.2024, joten hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua tästä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

Inkoon kunta

Rantatie 2, 10210 Inkoo

Vaihde: +358 9 295 151

Kirjaamo: inga@inga.fi

Liitteet

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen muutoksenhakuohje

Inkoon kunnanhallituksen pöytäkirjaote 20.5.2024 § 135

Hallituksen työvaliokunta

Aika: 28.5.2024 klo 08.00 – 09.15

Paikka: Meeting Park Kluuvi / Teams

Osallistujat: Risto Rautava, puheenjohtaja (~~Annika Kekko~~)
Markku Sistonen (~~Pirkko Letto~~)
Sanna Vesikansa (~~Osmo Soininvaara~~)
Elin Blomqvist-Valtonen (~~Karin Cederlöf~~)
Matti Bergendahl, esittelijä
Lauri Tanner, sihteeri

1. Oikaisuvaatimukset palveluverkkopäätöksestä

Hallintojohtaja esitteli Siuntion kunnan palveluverkkopäätöksestä oikaisuvaatimusta. Mahdollisesti myös muita oikaisuvaatimuksia on tulossa; oikaisuvaatimusaika päättyy 28.5.2024 klo 15.00. Oikaisuvaatimuksissa esitetään mm. esteellisyysväitteitä. Esteellisyysväitteisiin on mahdollista reagoida niin, että yhtymähallitus poistaa päätöksensä ja ratkaisee asian uudelleen sellaisessa kokoonpanossa, jossa on vain esteettömiä henkilöitä.

Päätös

Yhtymähallitus käsittelee oikaisuvaatimuksia kokouksessaan 17.6. esteettömässä kokoonpanossa.

2. Yhtymähallituksen asialista 3.6.2024

- Tammi-huhtikuun toiminta ja talous
- HUS-yhtymän talouden tasapainottaminen vuosille 2025–2027
- Vuoden 2024 käyttösuunnitelman muuttaminen
- Henkilöstöpoliittiset linjaukset
- Toimitusjohtajan tavoitteet, tilannekatsaus
- Yhteistyö Terhokodin kanssa ja Terhokodissa tuotettujen palveluiden hankinta
- HUS-yhtymän Porvoon sairaalan palliatiivisen keskuksen toiminnan siirtäminen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminnaksi 1.1.2025 alkaen
- Jakautumismenettelyn käynnistäminen HUS Kiinteistöt Oy:n osalta
- Aloitteet henkilöstöasioissa / Taipale
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö
- Erikoislääkärin viran muuttaminen osastonylilääkärin viraksi Tulehduskeskuksen Ihosairauksien linjalla
- Ylilääkärin viran muuttaminen ylihammaslääkärin viraksi sekä neljän erikoistuvan hammaslääkärin viran perustaminen HUS Diagnostiikkakeskukseen
- Eettisen toimikunnan kokoonpano
- Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset
- Muut asiat
- Info-asiat
 - Toimitusjohtajan katsaus
 - Hoitoon pääsy

Hallituksen työvaliokunta

Päätösesitys

Käydään keskustelu ja merkitään tiedoksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin. Päätettiin lisäksi, että hallitus oikeuttaa toimitusjohtajan julistamaan haettavaksi tulosalueen johtajan tehtävän, joka on tulossa avoimeksi.

3. Muut mahdolliset asiat

Työvaliokunta käsitteli tammi-huhtikuun toiminta- ja talouskatsausta ja koko vuoden ennustetta sekä HUSin palkanlisäselvitystä.

Muistion vakuudeksi

Lauri Tanner
sihteeri

Hallituksen työvaliokunta

Aika: 11.6.2024 klo 08.00 – 08.47

Paikka: Teams

Osallistujat: Risto Rautava, puheenjohtaja (~~Annika Kekko~~)
Markku Sistonen (~~Pirkko Letto~~)
Sanna Vesikansa (~~Osmo Soininvaara~~)
Elin Blomqvist-Valtonen (~~Karin Cederlöf~~)
Matti Bergendahl, esittelijä, muistion laatija 8.00-8.31
Lauri Tanner, sihteeri 8.31-8.47

1. Yhtymähallituksen asialista 17.6.2024

- Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö
- Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö
- HUS Kiinteistöt Oy:n kokonaisjakautuminen yhtiön osien realisoimiseksi
- Oy Apotti Ab:n omistus- ja takausjärjestelyjen toimeenpano
- Yhtymäkokouksen päätösten täytäntöönpano
- Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset
- Muut asiat

Päätösesitys

Käydään keskustelu ja merkitään tiedoksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

2. Muut mahdolliset asiat

Työvaliokunta käsitteli HUSin jäsenten toimiohjeita koskien talousarvion kehystä. Todettiin, että oletettavasti yhtymäkokouksen päätökseksi tuleva kehys on selvästi alimitoitettu.

Muistion vakuudeksi

Lauri Tanner
sihteeri

Valtuusto oli perusteettomasti todennut valtuutetun esteelliseksi ja kutsunut tämän tilalle varavaltuutetun. Tämän seurauksena tietty valtuutettu oli joutunut aiheettomasti jäämään pois asian käsittelystä ja päätöksenteosta. Varavaltuutetun kutsuminen ei ole korjannut tilannetta, koska kysymys ei ole vain äänestyskäyttäytymisestä vaan myös mahdollisuudesta puheenvuoroilla vaikuttaa muihin valtuutettuihin. Valtuuston päätös kumottiin virheellisessä järjestyksessä syntyneenä.

Hallintolaki 29 § 2 momentti

Kuntalaki 135 § 2 momentti 1 kohta

Päätös, jota valitus koskee

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus 8.6.2020 nro 20/0288/2

Asian aikaisempi käsittely

X:n kunnanvaltuusto on päätöksellään 28.11.2018 § 64 hyväksynyt peruspalvelukuntayhtymän vuosisopimuksen ja talousarvion vuodelle 2019.

Valtuusto on ennen varsinaisen asian käsittelemistä äänestyksen jälkeen päättänyt, että valtuuston 3. varapuheenjohtaja A on esteellinen asian käsittelyssä ja päätöksenteossa. Varavaltuutettu kutsuttiin valtuustoon kyseisen pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

A on valittanut päätöksestä hallinto-oikeuteen sillä perusteella, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. A on ollut X:n Vanhustenkotiyhdistyksen puheenjohtaja. Vaikka kuntayhtymän vuoden 2019 talousarvio merkitsee muutoksia mainitun yhdistyksen toimintaan, asia ei ole koskenut A:ta henkilökohtaisesti.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt A:n valituksen ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus on päätöksensä perusteluissa selostanut kuntalain 97 §:n 1 momentin säännöstä ja asiassa saatua selvitystä sekä todennut, että asia ei ole koskenut A:ta henkilökohtaisesti eikä A ole ollut esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn valtuuston kokouksessa. Tämän jälkeen hallinto-oikeus on oikeudellisena arviointina lausunut seuraavaa:

Esteellisyyssäännösten tarkoituksena on turvata luottamusta hallintoon ja asioiden käsittelyn puolueettomuuteen. Monijäsenisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä päättää toimielin. Valittajalla on ollut keskeinen asema yhdistyksessä ja hän on toiminut aktiivisesti sen talousarvion valmistelussa. Valtuustolla on siten ollut perusteltu syy ottaa valittajan esteellisyys arvioitavakseen. Hallinto-oikeus katsoo, ettei valtuuston tarkoituksena ole ollut

perusteettomasti sulkea valittajaa päätöksenteosta. Näin ollen ja kun sen, että valittaja on todettu esteelliseksi osallistumaan asian käsittelyyn ja päätöksentekoon, ei ole katsottava vaikuttaneen ratkaisun lopputulokseen, valituksenalaista päätöstä ei ole kumottava virheellisessä järjestyksessä syntyneenä. Näin ollen valitus on hylättävä.

Hallinto-oikeus on todennut, että asian näin päättyessä ja ottaen huomioon hallintolainkäyttölain 74 §, valittajan oikeudenkäyntikuluvaatimus hylätään.

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Anna-Kaisa Marski, Riitta Arjas ja Markus Haho, joka on myös esitellyt asian.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden ja valtuuston päätökset kumotaan ja X:n kunta velvoitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Vaatimustensa tueksi A on uudistanut asiassa aiemmin esittämänsä ja esittänyt lisäksi seuraavaa:

Oikeuskäytäntöä on sekä esteellisen henkilön osallistumisesta asian käsittelyyn että tilanteesta, jossa henkilö on itse aiheuttomasti jäävänyt itsensä. Sitä vastoin oikeuskäytäntöä ei ole tilanteesta, jossa toimielin olisi virheellisesti todennut jäsenensä esteelliseksi. Jos virheellinen esteellisyyden toteaminen hyväksyttäisiin, avautuisi mahdollisuus sulkea toimielimen jäsen perusteettomasti päätöksenteon ulkopuolelle. Virheellisen jäävyyksen tulee johtaa päätöksen kumoamiseen eikä sitä voi sivuuttaa toteamalla, ettei sillä ollut vaikutusta päätöksen lopputulokseen.

X:n *kunnanhallitus* on lausunnossaan vaatinut valituslupahakemuksen, valituksen ja oikeudenkäyntikuluvaatimuksen hylkäämistä. Kunnanhallitus on uudistanut aiemmin esittämänsä sekä esittänyt lisäksi muun ohella seuraavaa:

Päätöstä ei tule kumota pelkästään sillä perusteella, ettei muutoksenhakija ole kuntalain 97 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ollut esteellinen asian käsittelyyn valtuustossa. Valtuustolla on ollut perusteltu syy ottaa A:n esteellisyys arvioitavaksi hänen asemansa perusteella. Tarkoituksena ei ole ollut perusteettomasti sulkea muutoksenhakijaa päätöksenteosta. Muutoksenhakijan osallistuminen asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ei olisi muuttanut asiassa tehdyn päätöksen lopputulosta, sillä äänestystulos oli selkeä (12-4).

Ei ole kohtuutonta, että muutoksenhakija pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Oikeudenkäynti ei ole aiheutunut viranomaisen virheestä.

A on antanut vastaselityksen. Oikeudenkäyntikulujen määrä hallinto-oikeudessa on ollut yhteensä 1180 euroa, joka sisältää laskut kirjelmien laatimisesta sekä hallinto-oikeuden perimän oikeudenkäyntimaksun. Oikeudenkäyntikulut korkeimmassa hallinto-oikeudessa ovat yhteensä 882 euroa, joka sisältää laskun kirjelmän laatimisesta sekä oikeudenkäyntimaksun.

X:n kunnanhallitus on antanut vastaselityksen johdosta lausunnon, joka on lähetetty tiedoksi A:lle.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan ja tutkii asian.

1. Hallinto-oikeuden ja X:n kunnanvaltuuston päätökset kumotaan.
2. X:n kunta veloitetaan korvaamaan A:n oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa yhteensä 1 000 eurolla. Vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta hylätään enemmälti.

Perustelut

1 Pääasia

1.1 Kysymyksenasettelu

Hallinto-oikeuden valituksenalaisen päätöksen mukaan A ei ole ollut esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn valtuustossa sen käsitellessä peruspalvelukuntayhtymän vuosisopimusta ja talousarviota vuodelle 2019. Hallinto-oikeus ei ole tästä huolimatta kumonnut valtuuston päätöstä, vaikka valtuusto oli ennen päätöksentekoa jäävännyt A:n ja kutsunut hänen tilalleen varavaltuutetun.

A on korkeimmassa hallinto-oikeudessa vaatinut hallinto-oikeuden ja valtuuston päätösten kumoamista. Kunnanhallitus on lausunnossaan katsonut, ettei valtuuston päätöstä tule kumota pelkästään sillä perusteella, ettei muutoksenhakija ole ollut kuntalain 97 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn valtuustossa.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on A:n muutoksenhaun johdosta ratkaistavana, onko hallinto-oikeus voinut jättää kumoamatta valtuuston päätöksen, vaikka se on katsonut valtuuston virheellisesti jäävänneen valtuutettu A:n asian käsittelystä valtuustossa.

1.2 Virheellinen jääväys menettelyvirheenä ja sen vaikutus

Valtuuston päätökseen, jolla se on asian käsittelyn aikana hallintolain 29 §:n 2 momentin mukaisen toimivallan perusteella katsonut A:n esteelliseksi, ei ole saanut hakea erikseen muutosta valittamalla. Valtuuston lopullista, valituskelpoista päätöstä koskevan valituksen yhteydessä tulee arvioitavaksi, onko valtuuston päätös syntynyt virheellisessä järjestyksessä sen vuoksi, että A ei ole voinut osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Oikeuskäytännössä on ratkaisussa KHO 4.11.1996/3804 katsottu, että valtuuston päätös ei ollut syntynyt virheellisessä järjestyksessä, vaikka eräät valtuutetut olivat aiheettomasti katsoneet itsensä esteellisiksi ja heidän tilalleen oli kutsuttu varajäsenet. Tämä ratkaisu ei ole rinnastettavissa nyt esillä olevaan tilanteeseen, jossa esteellisyydestä on päättännyt toimielin.

Oikeuskäytännössä on ratkaisussa KHO 22.11.1989/4231 ollut esillä tilanne, jossa valtuuston kokoukseen kutsuttujen ensimmäisen ja toisen varavaltuutetun jälkeen oli kutsuttu kuudes varavaltuutettu. Koska asiassa ei ollut luotettavasti selvitetty, oliko väliin jääneillä varajäsenillä ollut este, valtuuston päätösten katsottiin syntyneen virheellisessä järjestyksessä.

Nyt esillä olevassa asiassa valtuuston virheellinen päätös esteellisyydestä on merkinnyt sitä, että tietty valtuutettu on joutunut aiheettomasti jäämään pois asian käsittelystä ja päätöksenteosta. Tällainen menettelyä koskeva virhe on peruste katsoa, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Asiassa on seuraavaksi arvioitava, tuleeko valtuuston päätöstä kuitenkin kumota tapahtuneen menettelyvirheen vuoksi.

Kunnanhallitus on esittänyt, että päätöstä ei tulisi kumota ottaen huomioon äänestyksen selkeä lopputulos. Nyt esillä oleva menettelyvirhe koskee kuitenkin sitä, että tietty valtuutettu ei ole voinut osallistua keskusteluun eikä esittää ja perustella siinä omia näkemyksiään. Varavaltuutetun kutsuminen valtuutetun tilalle ei korjaa tilannetta, koska kysymys ei ole vain äänestyskäyttäytymisestä vaan myös mahdollisuudesta puheenvuoroilla vaikuttaa muihin valtuutettuihin. Tällaisen virheen merkitystä ei voida sivuuttaa jälkikäteisellä arvioinnilla siitä, ettei toisen sisältöinen lopputulos olisi ollut todennäköinen.

1.3 Johtopäätös

Edellä mainituilla perusteilla ja kun otetaan huomioon perusteluissa mainittujen lainkohtien lisäksi kuntalain 135 §:n 2 momentin 1 kohta, hallinto-oikeuden ja kunnanvaltuuston päätökset on kumottava.

2 Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäyntiin hallinto-oikeudessa sovellettavan kumotun hallintolainkäyttölain (586/1996) 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä mainitussa pykälässä ja lain 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Saman pykälän 2 momentin mukaan harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä.

Oikeudenkäyntiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa sovellettavan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun lopputulos huomioon ottaen olisi kohtuutonta, että A joutuisi itse vastaamaan kaikista oikeudenkäyntikuluistaan. Tämän vuoksi ja kun otetaan huomioon, että korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä ei tässä asiassa peritä oikeudenkäyntimaksua, X:n kunta on veloitettava korvaamaan A:n oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa edellä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuosasta ilmenevällä tavalla.

Asian ovat ratkaisseet oikeusneuvokset Anne E. Niemi, Outi Suviranta, Monica Gullans, Kristina Björkvall ja Outi Siimes. Asian esittelijä Eeva Mäenpää.

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä 1 (6)
23.6.1999
Taltionumero
1675
Diaarinumero
995/1/98
Vuosikirja

Asia Kunnallisasia

Valittaja Piirinuohooja Pauli Hakkarainen, Tohmajärvi

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Karjalan lääninoikeuden päätös 16.2.1998 nro 103

Selostus asian aikaisemman käsittelyn vaiheista

Tohmajärven kunnanvaltuusto on 26.5.1997 pykälässä 68 valinnut vuosiksi 1997-2000 kunnan keskusvaalilautakuntaan jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

jäsen

Aki Silvennoinen (pj)
Kaarlo Marienberg (vpj)
Hannes Tolvanen
Kaija Ollikainen
Sirpa Pitkänen

varajäsen

Jorma Kahelin
Eino Kakkonen
Raili Mikkonen
Timo Miettinen
Aini Vepsäläinen

Pykälässä 76 valtuusto on hyväksynyt vuoden 1996 kunnalliskertomuksen, tilinpäätöksen sekä tilintarkastajien tileistä ja hallinnosta antaman lausunnon sekä myöntänyt vastuuvapauden mainitun vuoden tileistä ja hallinnosta tilivelvollisille.

Valtuuston päätöksestä tehty valitus

Hakkarainen on vaatinut, että valtuuston päätökset on kumottava.

Pykälässä 68 valtuusto päätti uudelleen kunnan keskusvaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten valitsemisesta. Valtuusto päätti jo 27.1.1997 asettaa kuntaan

keskusvaalilautakunnan ja valitsi siihen jäseniksi neljä miestä ja yhden naisen sekä varajäseniksi kaksi miestä ja kolme naista. Kunnanhallitus kuitenkin 3.3.1997, hankittuaan asiasta Suomen Kuntaliiton lausunnon, katsoi, että lautakunnan jäsenten vaalissa oli rikottu naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 §:n 2 momenttia, ja jätti päätöksen panematta täytäntöön. Tämän jälkeen 26.5.1997 valtuusto sitten teki uuden, nyt valituksen kohteena olevan päätöksen.

Keskusvaalilautakunta poikkeaa muista lautakunnista siinä, että kunnallisvaalilain mukaan siinä on ensisijaisesti turvattava poliittinen kattavuus. Tasa-arvolaki taas kehottaa viranomaisia edistämään tasa-arvoa, ellei erityisestä syystä muuta johdu. Oikeus ilmaista poliittinen tahto ja oikeus saada keskusvaalilautakuntaan ryhmän ehdottama henkilö ovat riittävä peruste poiketa tasa-arvolain 40 prosentin vähimmäisvaatimuksesta.

Aiempi valtuuston päätös olisi pitänyt panna täytäntöön. Suomen Kuntaliiton tulkintaan perustuva tasa-arvolain soveltaminen valtuuston päätöksenteossa menee kuntalain hengen tarkoittamaa laajemmaksi sekä rajoittaa poliittista riippumattomuutta ja valtuutettujen toimintaa.

Pykälässä 76 päätettyä asiaa valtuustossa käsiteltäessä kaikkiaan 13 valtuutettua ilmoitti olevansa esteellisiä osallistumaan päätöksentekoon. Tähän vaikutti Suomen Kuntaliiton lausunto. Esteellisiksi katsoivat itsensä ne valtuutetut, jotka olivat olleet kunnanhallituksen jäseninä tai varajäseninä vuosina 1992-1996 samoin kuin myös tammikuussa 1997 valitun kunnanhallituksen jäsenet varajäsenineen, sekä yksi valtuutettu virkansa takia.

Jäävättyjen joukossa oli kunnanvaltuutettuja, jotka eivät missään vaiheessa olleet käsitelleet vuoden 1996 tilinpäätöstä. Vuoden 1997 alussa valitun kunnanhallituksen osuus tilinpäätöksen käsittelyssä rajoittui tilinpäätöksen allekirjoittamiseen tarkastuslautakuntaa varten. Tilivelvollisiin ei ollut kohdistettu muis-
tutuksia.

Suomen Kuntaliiton tulkintaan perustuva esteellisyysäännösten soveltaminen valtuuston päätöksenteossa menee kuntalain hengen tarkoittamaa laajemmaksi sekä rajoittaa poliittista riippumattomuutta ja valtuutettujen toimintaa. Jos kaikkiin luottamustoimiin valitaan vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja, mikä kuntalain mukaan on mahdollista, ei kukaan voi esteellisyyksien vuoksi myöntää vastuuvapautta.

Tohmajärven kunnanhallitus on lausunnon.

Muutoksenhakijat ovat antaneet vastineen.

Pohjois-Karjalan lääninoikeuden ratkaisu:

Keskusvaalilautakunnan jäsenten vaali

Kunnallisvaalilain 4 §:n 2 momentin mukaan keskusvaalilautakunnan jäsenet on

valittava siten, että he mahdollisuuksien mukaan edustavat kunnassa edellisissä kunnallisvaaleissa esiintyneitä äänestäjäryhmiä.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Puheena olevaa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 §:n 2 momenttia sovelletaan myös valittaessa jäseniä ja varajäseniä keskusvaalilautakuntaan. Valinnassa on niin ollen pitänyt noudattaa molempia edellä mainittuja säännöksiä. Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain säännöstä on pitänyt soveltaa erikseen jäseniin ja varajäseniin. Eri valtuustoryhmien tahto valita tietyt henkilöt eri äänestäjäryhmien edustajiksi ei ole sellainen erityinen syy, jonka perusteella tuosta säännöksestä voitaisiin poiketa. Kunnanhallituksen jätettyä aiemman valtuuston päätöksen täytäntöönpanematta valtuuston on pitänyt päättää asiasta uudelleen. Ei ole väitettykään, että valitut henkilöt eivät edustaisi kunnassa edellisissä kunnallisvaaleissa esiintyneitä äänestäjäryhmiä. Valtuuston päätös ei perustu sellaiseen erehdykseen, että päätös olisi sen vuoksi kumottava.

Tilinpäätös ja vastuuvapaus

Kuntalain 52 §:n mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä.

Kunnanhallituksen jäsenenä ja varajäsenenä tilikautena toiminut on kunnanhallituksen tehtäväalan perusteella tilivelvollisen asemassa. Valtuuston vastuuvapauspäätöksen merkitys huomioon ottaen tuo päätös koskee mainittua hallituksen jäsentä ja varajäsentä sillä tavoin henkilökohtaisesti, että hän on esteellinen käsittelemään valtuustossa sanottua asiaa. Sillä seikalla, onko tilintarkastuskertomuksessa tehty tilivelvolliseen kohdistuva muistutus, ei ole vaikutusta esteellisyyteen. Mainittujen esteellisten hallitusten jäsenten tilalle on siis tullut kutsua valtuustoon varajäsenet. Valtuuston päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä senkään vuoksi, että kaikkiaan 13 valtuutettua, jotka tosin kaikki eivät olekaan edellä mainitunlaisessa hallituksen jäsenen ja varajäsenen ominaisuudessa, on itse katsonut itsensä esteelliseksi ja osan tilalle kutsutut varajäsenet ovat osallistuneet käsittelyyn. Päätöstä ei siis ole kumottava valituksessa tarkoitetusta syystä.

Tämän vuoksi lääninoikeus on ottaen huomioon perusteluissa mainittujen säännösten lisäksi kuntalain 23, 52, 73 ja 90 §:n hylännyt valituksen.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Hakkarainen on vaatinut, että lääninoikeuden ja kunnanvaltuuston päätökset kumotaan.

Kunnanhallitus on antanut valituksen johdosta selityksen.

Hakkarainen on antanut vastaselityksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Siltä osin kuin valitus koskee keskusvaalilautakunnan jäsenten vaalia päätöksen muuttamiseen ei ole syytä ottaen huomioon asiassa esitetyt vaatimukset, saatu selvitys, lääninoikeuden päätöksestä ilmenevät lainkohdat ja muut perustelut.

Kuntalain 52 §:n mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä. Kunnanhallituksen jäsenenä ja varajäsenenä tilikautena toiminut on kunnanhallituksen tehtäväalan perusteella tilivelvollisen asemassa. Tilintarkastajat ovat kertomuksessaan esittäneet tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille luottamushenkilöille ja viranhaltijoille eivätkä ole tehneet tilivelvollisiin kohdistuvia muistutuksia. Näin ollen päätös ei ole koskenut kunnanhallituksen jäsenenä ja varajäsenenä toimineita valtuutettuja siten henkilökohtaisesti kuin kuntalain 52 §:ssä tarkoitetaan. Valtuuston päätös ei myöskään ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä sen vuoksi, että kunnanhallituksen jäsenenä ja varajäsenenä toimineet valtuutetut ovat katsoneet itsensä esteellisiksi perusteella, joka sittemmin on osoittautunut aiheettomaksi. Tämän vuoksi korkein hallinto-oikeus katsoo, ettei ole syytä muuttaa lääninoikeuden päätöksen lopputulosta, joka siis jää pysyväksi.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Ritva Koljonen

Esa Aalto

Hannu Koskinen

Marjatta Kaján

Heikki Kanninen

Asian esittelijä,
hallintosihteeri

Anneli Tulikallio

Asiaa ratkaistaessa on toimitettu äänestys. Äänestyslausunto ilmenee päätöksen liitteestä.

Eriävä mielipide

Eri mieltä olleen hallintoneuvos Esa Aallon äänestyslausunto: “Kun otetaan huomioon asiassa esitetyt vaatimukset, saatu selvitys, lääninoikeuden päätöksestä ilmenevät lainkohdat ja muut perustelut, päätöksen muuttamiseen ei ole syytä.”

Vakuudeksi:

Hallintosihteeri

Anneli Tulikallio

JAKELU	Päätös	Pauli Hakkarainen, maksutta
	Jäljennös	Pohjois-Karjalan lääninoikeus Tohmajärven kunnanvaltuusto
	Asiakirjat	Korkein hallinto-oikeus

11.10.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET JA -KIELLOT

Seuraavassa mainittuihin päätöksiin ei saa hakea muutosta.

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä hyvinvointialuelain (611/2021) 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, pykälät: 124 §

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n tai muiden säädösten mukaan ei seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla, valituskieltojen perusteet ja pykälät:

Päätöksiin liittyvien yksityisoikeudellisten asioiden käsittely kuuluu Helsingin käräjäoikeuden toimivaltaan, pykälät:

Tämän kokouksen päätöksiin voi hakea muutosta jäljempänä annettujen ohjeiden mukaisesti.

Oikaisuvaatimusohje, ohje kohdassa 1, pykälät:

Koska tässä mainituista päätöksistä voidaan tehdä oikaisuvaatimus, ei niihin saa hakea muutosta valittamalla.

Hankinta-asia, ohjeet kohdissa 2 ja 3, pykälät:

Aluevalitus Helsingin hallinto-oikeudelle, ohje kohdassa 4, pykälät:

Hallintovalitus Helsingin hallinto-oikeudelle, ohje kohdassa 4, pykälät:

1. OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). HUS-yhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saavat tehdä myös HUS-yhtymän jäsenenä oleva hyvinvointialue, Helsingin kaupunki ja näiden jäsenet. Oikaisuvaatimus tehdään kirjallisena.

Oikaisuvaatimuskielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä eikä päätöksestä,

11.10.2024

johon haetaan muutosta muun lain kuin hyvinvointialuelain (611/2021) nojalla.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Yhtymähallituksen päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan yhtymähallitukselle.

Konsernijaoston päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan yhtymähallitukselle.

Tarkastuslautakunnan päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan tarkastuslautakunnalle.

Yhtymähallitus käsittelee oikaisuvaatimuksen myös silloin, jos se on käyttänyt hyvinvointialuelain (611/2021) 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan jaoston tai lautakunnan päätökseen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto taikka arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa perille ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon vaaditaan oikaisua,
- miltä kohdin päätökseen vaaditaan oikaisua ja mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi,
- oikaisuvaatimuksen perustelut,
- mihin oikaisuvaatimusoikeus perustuu, ellei oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös kohdistu sen tekijään,
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot,
- mahdollisen asiamiehen tai laillisen edustajan yhteystiedot sekä
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaan liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös oikaisuvaatimusohjeineen,

11.10.2024

- selvitys siitä, milloin oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimusviranomaisen päätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Asianosaisen tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle osoitettu oikaisuvaatimus HUS Kirjaamoon, jonka yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen HUS Kirjaamon asiakaspalveluajan päättymistä. Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai faksilla taikka sähköpostilla.

2. OIKAISUOHJE

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) (hankintalaki) 132-134 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankinto-oikaisun. Hankinto-oikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Hankinto-oikaisu tehdään kirjallisena.

Hankinto-oikaisun käsittelevä viranomainen

Hankinto-oikaisu osoitetaan hankintapäätöksen tehneelle toimielimelle tai viranhaltijalle hankintayksikköön.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Hankinto-oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei

11.10.2024

asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, vaatimuksen saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi

- asianosaisen nimi ja kotikunta,
- postiosoite ja muut yhteystiedot, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa,
- päätös, johon haetaan oikaisua sekä
- miltä osin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet.

Jos puhevaltaa käyttää muu kuin asianosainen itse, on vaatimuksessa mainittava myös tämän henkilön nimi, kotikunta, postiosoite ja muut yhteystiedot, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos vaatimus toimitetaan kirjeenä, on asianosaisen tai hänen laillisen edustajansa taikka asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava vaatimus. Tarvittaessa voidaan vaatimuksen tekijää pyytää toimittamaan sähköpostilla saapuneesta vaatimuksesta alkuperäinen allekirjoitettu kappale, mikäli on syytä epäillä asiakirjan aitoutta, eheyttä ja muuttumattomuutta (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003).

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintapäätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta. Kirjaamon yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan julkisuuslain (621/1999) säännöksiä.

11.10.2024

Toimitusosoite

Asianosaisen tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava hankintaoikaisun käsittelevälle viranomaiselle osoitetut vaatimukset HUS Kirjaamoon. Kirjaamon yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Vaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Omalla vastuulla vaatimuksen voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai faksilla taikka sähköpostilla.

3. VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valitusoikeus koskee kansallisen kynnysarvon ja EU-kynnysarvon ylittävistä julkisista hankinnoista annettuja päätöksiä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta hyvinvointialuelain (611/2021) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsitteilylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Jos hankinnassa on menetelty hankintalain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti, voi se, jota asia koskee tai muu hankintalain 145 §:ssä mainittu taho, saattaa asian valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi ja käyttää asiassa puhevaltaa.

Markkinaoikeus ei käsittele hakemusta, jonka ennakoitu arvo on pienempi kuin hankintalain 25 §:ssä säädetty kynnysarvot.

Markkinaoikeuden käytettävissä olevista seuraamuksista on säädetty hankintalain 16 luvussa.

Päätös ei sido yhtymää ennen kuin on selvinnyt, käyttääkö ylempi toimielin asiassa hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeutta.

11.10.2024

Sopimus ei synny päätöksen tiedoksiannolla. Hankintalain 128 §:n mukaan hankintayksikön on päätöksen tekemisen jälkeen tehtävä hankintaa koskeva kirjallinen sopimus. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintasopimus voidaan tehdä ja panna täytäntöön aikaisintaan 14 päivän kuluttua päätöksen tiedoksiannosta

Valituslupa

Hankintalain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa.

Lupa on myönnettävä, jos:

1. asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
2. siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valituksen määräaika

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta mukaan määräaikaan.

11.10.2024

Jos vireillepanoajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, asiakirjat saa toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- hankinta-asia, jota valitus koskee ja
- valittajan vaatimukset ja niiden perusteet
- puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, jota vaaditaan muutettavaksi, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys vireillepanoajan alkamisen ajankohdasta.

Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Hankintapäätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan julkisuuslain (621/1999) säännöksiä.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle asianomaisen kirjaamon osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen.

Valituksen toimittaminen

11.10.2024

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle, jonka yhteystiedot ovat:

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 3300
Faksi: 029 564 3314
markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, faksin tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään.

Asian käsittelystä markkinaoikeudessa peritään voimassa olevan lain mukainen oikeudenkäyntimaksu.

(Tuomioistuinmaksulaki, 1455/2015:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>)

4. VALITUSOSOITUS HELSINGIN HALLINTO-OIKEUTEEN**Valitusoikeus**

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös oikaisuvaatimuksen johdosta on muuttunut, tai jos kyse on valtuuston päätöksestä, päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), yhtymän jäsenkunta sekä kunnan jäsen.

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

1. päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
2. päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa, tai
3. päätös on muuten lainvastainen.

11.10.2024

Hallintovalituksen saa tehdä päätöksestä, jolla hallintoasia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valituskielto

Aluevalitusta tai hallintovalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvasta asiasta ei saa valittaa hyvinvointialuelain (611/2021) nojalla eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) nojalla. Valituskielto perustuu hankintalain 163 §:ään.

Valitusaika

Kirjallinen valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto taikka arkilauantai, saa valituksen toimittaa perille ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- vaatimusten perustelut,
- mihin valitusoikeus perustuu, ellei valituksen kohteena oleva päätös kohdistu valittajaan,
- valittajan nimi, kotikunta ja yhteystiedot,
- mahdollisen asiamiehen tai laillisen edustajan yhteystiedot sekä
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin

11.10.2024

toimitettu viranomaiselle.

Valituksen kohteena olevan päätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Valituksen perille toimittaminen

Valittajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava valitus Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka yhteystiedot ovat:

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 2000
Faksi: 029 564 2079
helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Asiakirjat toimitetaan perille omalla vastuulla postitse, lähetin välityksellä taikka faksilla tai sähköpostilla. Valitus on liitteineen toimitettava perille siten, että se ehtii perille hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä.

Hallinto-oikeudessa suoritettavasta valituksen käsittelystä perittävän oikeudenkäyntimaksun edellytykset ja suuruus määräytyvät tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaisesti. Jos oikeudenkäyntimaksu peritään, sen suuruus on 270 €.

(Tuomioistuinmaksulaki:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>)

5. YHTEYSTIEDOT

HUS Kirjaamo

Postiosoite: PL 200, 00029 HUS
Käyntiosoite: Marjaniementie 74, Iiris-keskus, 00930 Helsinki
Puhelinvaihe: 09 4711
Puhelin: 050 428 7837
Faksi: 09 471 75500
Sähköposti: kirjaamo@hus.fi
Asiakaspalvelu arkisin klo 9.00-15.00.